Ն. 5072 1902 ՓԵՏՐՎԱՐ 9 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ 1319 ԶԻԼԳԱՏԷ 13 ՕՆ ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղչ.	70 ղչ.	40 ղչ.
ԹԱՇՐԱ	150 »	80 »	45 »

Մէճմուէսի 20 ղչ.տըր

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԻԹԱ

صاحب امتياز: جيوه‌لكيان

(جريدهٔ شرقيه) ١٢٩٣ سنه‌سنده تأسيس اولنمشدر

DJERIDEI-CHARKIE
FONDÉ EN 1877

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2ինճի վէ 3ինճի սահիֆէ ղչ. 5
4ինճի սահիֆէ սաթըրը » 3

Իտարէխանէսի Սթանպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Բասմֆքէլի մէվատտ հագգընտա կաղէթամըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ-տըր մուրաճաաթ օլունա։
Մէվատտը նաշիրայա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունտուգ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Եօգօհամատան Բարիզէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկիլթէրա վէ Ճաբօն իթթիֆագը նէթիճէսի օլարագ Գօրէա գապինէթօսընտա թէպէտտիւլաթ վուգու պուլմուշ տըր։ Եէնի նազըրլէ վէ մալիյէ նազըրլարը՝ բօլիթիգաճա էֆքեարը պիթարաֆի սահիպլէրիտիրլէր։

Սէուլտան Բէթէրսպուրկա վարիտ օլան խապէրլէրէ նազարէն, Չին սէֆիրի՝ Գօրէա սուլթանընտան Ճաբօնլըլար կիպի Չինլիլէրին տախի պալըգ ավլամաղա հագգլարը օլմասընը Գօրէատան թալէպ իթմիշ տիր։

Պէլկրատտան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Սըրպիա գըրալիչասը Տրակա եագընտա վազը համլ իտէճէքմիշ։

Մատրիտտէ ումումիյէն զանն օլունտըղընա կէօրէ, Սբանիատա Բարլամէնթօ թէէմմիւլթընը թաթիլ իթտիրէն էմնիամէ իմզալանտըգտան սօնրա պիր պուհրանը վուքիւա գուհուր իտէճէք տիր։ Մէճլիսը մէպուսանըն պու կիւնլէրտէ թաթիլը մուգարրէրտիր իտէճէկի րիվայէթ օլունըյօր։

Ինկիլթէրատա եապըլան եէնի պիր Ճաբօն հարպ սէֆինէսի Ճաբօնա կիթմէք իւզրէ եագընտա Ինկիլթէրատան հարէքէթ իտէճէք տիր։ Պու սէֆինէ տիւնեատա էն կիւզէլ հարպ սէֆինէսի տիր։

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ մուխթասարէն հաղըլտըղը վէճհիլէ, Էվվէլքի կիւն Իթալիա Բարլամէնթօսը քիւշատ օլունմուշ, քիւշատ նութգընը գըրալ Վիգթօր Էմմանուէլ պիզզաթ գըրաաթ իթմիշ վէ քէմալը չէվգ իլէ ալգըշլանմըշ տըր։ Պունտա պէյան օլունտըղընա կէօրէ, Իթալիա՝ տիւվէլը սաիրէ իլէ միւնասէպաթը հասէնէտէ պուլունմագտա տըր։ Տէվլէթը միւշարէկեա՝ քէնտի հուգուգընը մուհաֆազա վէ վէզայիֆինի իֆա իթմէկէ մէյյալ բօլիթիգասը սայէսինտէ միլէլը էճնէպիյէնին թէվէճճիւհ ու մուհապպէթինի գազանմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ, վէ պու հալ թէէմմիւնաթը սամիմանէ իլէ իսպաթ օլունմըշ տըր։ Տիւվէլը մուագգամա հէյէթը իթթիհատիյէսի տախիլինտէ Իթալիանըն մուհաֆազաի մէվգիի, վէ իթթիֆագլարը իլէ սամիմի տօսթլուգլարընըն օլան սատագաթը՝ Իթալիանըն թաագիպ իթտիկի մագսատը պիլէ, եանի սուլհը ումումիյէ թէմամըյլա միւթապէգաթ իտէրլէր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սէլամլըգ ալայը տիւն Համիտիյէ ճամիինտէ իճրա պույրըլմըշ տըր։ Րէսմը մէզքիւրը աէյը իթմէք իւզրէ տաիրէի մախսուսատէ Իրան սէֆիրի բրէնս Միրզա Րիզա Տանիշ Խան վէ պաշ թէրճէմանը Աղչալեան Եօվհաննէս Խան, Րումանիա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը Մ. Տրուսի վէ պաշ թէրճէմանը, Ալէման սէֆարէթի 3ինճի թէրճէմանը, Անատօլու շըմէնտիֆէր գումբանեասը տիրէքթէօրը Մ. Հիւկնէն, Հիճազ շըմէնտիֆէրի պաշ միւհէնտիսի Մ. Սէքիֆէրա, Ալէմանիատտա քէտին Համպուրկ փապըրիգաթօրլարընտան Մ. Էքերս վէ սաիրէ հազըր պուլունմըշլար, վէ իգթիզա իտէնլէր իլթիֆաթը Սէնիյէյէ նաիլ օլմուշլար տըր։

ՐԷՍՄԻ.— Տիւնքի ճումաա կիւնի Սէլամլըգ րէսմինտէ պուլունան սօնրա չայյան պույրուլան միւստէտէի Սէնիյէի հազրէթը Բատիշահի իւզէրինէ Իրան սէֆիրը քէպիրի Էրֆա բրէնս Միրզա Րիզա Խան հազրէթլէրի՝ սուրէթը զայը րէսմիյէտէ հուզուրը չէվքէթմէվֆուրը հազրէթը Թաճտարիտէ չէքէֆը մէսուլա նաիլ օլմուշ տըր։

—Էվգաֆը Հիւմայուն նազըրը տէվլ. Աթուֆլըգ Թուրխան Պաշա հազրէթլէրինին քէյֆիյաթի՝ թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն իսթիֆսար բույուրուլմագ, տիւն գուրէնաի հազրէթը Բատիշահիտէն սաատ. Ֆախիմ պէյ հազրէթլէրի գօնաղընա կէօնտէրիլէրէք խաթըրլարը իսթիֆսար պույրուլմըշ տըր։

— Տէրսաանէյը կէթիրիլէճէք Բէագըրտախանէ մէնպա սուլարը ինշաաթընտա իսթիխտամ օլունան ամէլէյի արթըրարագ, մէզքիւր սուլարըն պիր ան էվվէլ Տէրսաանէյէ կէթիրիլմէսինէ իրատէի Սէնիյէ սատըր իթմիշ տիր։

—Պապը Ալի իսթիշարէ օտասը մուավինլէրինտէն սաատ. Սթավրագի էֆ.յէ 1927 ղչ. թէգաիւտ մաաշը թախսիս օլունմըշ տըր։

—Էրզրումտա ալիյէ մէմուրլարը իչին 270,000 ղչ. սարֆըյլա պիր տաիրէ ինշա օլունաճաղընտան, քէյֆիյէթ՝ իճապ իտէնլէրէ թէպլիղ օլունմըշ տըր։

—Էվվէլքի կիւնքի նիւսխէմիզին թէպլիղաթը Րէսմիյէ գըսմընտա տէրճ օլունան գարարըն՝ սուրէթը բէսմիյէտէ թէպլիղի իչին, պու կիւն էքմէքճի ուսթալարընըն Շէհր էմանէթինէ ճէլպ իտիլէճէկի խապէր ալընմըշ տըր։

—Տոյլանը Ումումիյէ իտարէսի թէէմմիւնաթ ագչէսինէ մահսուպէն Իզմիր-Գասապա շըմէնտիֆէր խաթթը գումբանեասընա 2000, վէ Սէլանիք-Տէրսաատէթ իթթիսալ խաթթը գումբանեասընա 3000 լիրա թէէտիյէ իթմիշ տիր։

—Հարպիյէ թէէխսիսաթը ասքէրիյէ գօմիսիօնընա տիւ օլմագ իւզրէ Շիշլիտէ քիրալըն փանէլա վէ չօրապ փապրիգասընըն տաիրէի տաքերիյէճ սաթըն ալընմասը խուսուսընտա իրատէի Սէնիյէ սատըր իթմիշ տիր։

—Վիլայէթլէրտէ պուլունան ժանտարմա ալայ վէ թապուրլարընտան՝ թէգաիւտ սանտըղընըն մաթլուպը օլան 1,380,000 ղչ.ըն սէրիան թէսվիյէսի՝ թարաֆը Սէրասքէրիտէն իճապ իտէնլէրէ իշար օլունմըշ տըր։

—Զարշուի Քէպիրին թամիրաթը էմանէթտա մուվագգաթէն կէօրիւլէն իհթիյաճաթա կէօրէ պազը թաատիլաթ իճրա իտիլմիշ, վէ պու թաատիլաթտան էօթիւրիւ պէրիտէ պիր թագըմ պօշ եէրլէր գալմըշ իտի։ Պու արսալար պիրէր իքիչէր տիւքքեան եափըլմասընա միւսաիտ օլտուղընտան, պիր թարաֆտան պօնլարըն, տիկէր թարաֆտան տախի գօմիսիօն նամընա աէնիտէն եափըլան տիւքքեանլարըն սաթըլմասը, պէտէլլէրինին քէշֆ խարիճինտէքի մէսարիֆէ թախսիսի իրատէի Սէնիյէ իգթիզասընտան պուլունտուղը ճիհէթլէ, մէզքիւր տիւքքեանլար հագգընտա մալիւմաթ վէ միւթալէաթ Էվգաֆը Հիւմայուն նէզարէթինտէն սօրուլմըշ տըր։

—Հալէպ Քիլիսէսինին բիւզօրօսը Մաթէոս էֆ.՝ ախիրէն Գահիրէյէ միւվասէլէթ իթտիկինտէն, Խըտիվ հազրէթլէրի՝ կէրէքճէ մուամէլէյէ վէ կէրէք Հալէպ քիլիսէսինին բուհրանի րէիսի օլան Գահիրէտէքի Խըտիվի Բաթրիգինին հուզուրընա գապուլ իթմիշ տիր։ Խըտիվին տաիրէսի էօնիւնտէ պիր սիւվարի միւֆրէզէսի րէսմի մուամէլէյէ հազըր պուլունմըշ, վէ պունլար Խըտիվ հազրէթլէրի նէզտինէ կէօթիւրիլմիշլէր տիր։ Մաթէոս էֆ.՝ նին րէֆագաթընտա Հալէպ ժէնիւբալը Լիֆգամ իլէ 20 Հալէպ նէֆէրի պուլունմուշլար տըր։ Մաթէոս էֆ. պու միւնասէպէթլէ Հալէպ գըրալընըն պիր մէքթուպը իլէ Սուլթանըն նիշանընըն պիրինճի րիւթպէսինի թէսլիմ իթմիշ տիր։ Րէսմը գապուլտէ ումում նուտգլար իլէ պէօյլէ մէմուրլար հազըր պուլունմըշ, մուախխարէն իքի բուհրանիլէր այնը Հիւրմէթլէ Դըպթի Բաթրիգխանէսինէ կէօթիւրիլմիշլէր տըր։

Մաթէոս էֆ.յէ Աստուր Ապաբաստան Հըրրարա գատար 1000 Հալէպ նէֆէրի րէֆագաթ իթմիշլէր տիր։ Ռաս Մաքօնէն վէ սաիր րէիսլէր 20 կիւն գատար մումաիլէյհ իլէ պիրլիքտէ պուլունմըշլար տըր։ Մաթէոս էֆ. Գահիրէտէ լըրտ Գրօմէրի զիյարէթ իտէրէք, գըրալ Մէնէլիքին պիր մէքթուպընը թէսլիմ իթմիշ տիր։ Մաթէոս էֆ. պիր Հալէպ քիլիսէսի վէ մանասթըրը մէսէլէսինտէն տօլայը եագընտա Երուսաղէմ կիտէճէկինտէն, Դըպթի Բաթրիգի իլէ Մըսըր րէիսը նուզզարը Մուսթաֆա Ֆէհմի բաշայա վէ լօրտ Գրօմէր բաշայա վէ սաիրէյէ նիշանլար թէսլիմ իթմիշ տիր։

—Այթը Մէրմէրտէ եանկըն մահալլէսինտէ եանան էվլէրին եէրինէ՝ արալըգլարըն եանկըն տուվարլարը պուլունմագ իւզրէ ախշապ օլարագ էվլէր եապըլմասընա իրատէի Սէնիյէ սատըր իթմիշ տիր։

—Վիլայէթլէր մէճլիսը իտարէլէրինտէ միւսթամէլիս վէ գայըմ քեաթիպլիկի վազիֆէլէրինին ֆախրի օլունմասը՝ Մէճլիսը Խասսը Վիւքէլա գարարը իգթիզասընտան օլտուղը հալտէ, պազը վիլայէթլէրտէ պու վազիֆէլէր իչին մաաշլը քեաթիպլէր իսթիխտամ իտիլմէքտէ վէ պու քեաթիպլէրէ մէրքէզտէն մաաշ թախսիսի թալէպ օլունմագտա իտիւկինտէն, պու յօլտա թալէպտէ պուլունան վիլայէթլէրէ մէզքիւր գարարըն թէքրար թէպլիղի իճապ իտէնլէրէ իշար օլունմըշ տըր։

—Շիմտիյէ գատար հէր քէս խըթէտիյէ եէրտէ պիր գույու գազըր վէ իչինէ նէրտէն օլուրսա օլսուն թօբրագը գարըրը տօլտուրարագ եաղըն սաթար, քեար իտէր իտի։ Ախիրէն Շէհր Էմանէթի չու հալէն իլէրի կէլէն մահզուրլարը նազարը տիգգաթա ալարագ, պունտան պէօյլէ գար գույուլարընըն պէհտէհալ մէսաքինտէն ուզագ եապըլմասը գարար վէրիլմիշ տիր։ Պու պապտա իթթիխազ իտիլէն չարէլէրա կէօրէ գույուլարըն էթրաֆը չիմէնթօ իլէ թէֆրիշ, վէ ալթլարընա բուզարա վազ իտիլիւլիւբ սօնրա, իւզէրլէրի տէ քէչէ եախտա սամանլա իլէ էօրթիւլէճէք տիր։

—Գասապաչը Մէնթէշ Պաշա մահալլէսինտէն Արմանագ էմին՝ կէչէնկիլէրտէ Տաղ պազէ մէվգի ճիվարընտագի պաղչա խալկը իւզէրինէ իւզ սէքսէն պու սէնէ իլէ պու գուքուլէրի աշ ուրդուղու ... 97 ատէտ սիքքէի ալթըն պուլմուշ, վէ պունլար պէօյլէ պիր գըյմէթը թարիխիյէյի հաիզ օլտուղընտան, Գասապա գայմագամլըղը թարաֆընտան Սարուխան միւթէսարրըֆլըղընա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Ալթըն կիւմիւշտէն օլան մէսքիւքիւաթը մէզքիւրէ՝ մէճճանէն աղըրլըղընտա օլուպ, թարիխը տարպը վէ խայդիրինէ կէօրէ 1200 սէնէլիք իմիշ։

—Հիճազ շըմէնտիֆէր խաթթընըն ինշաաթընը պիր ան էվվէլ պաշա[?]րմագ ... չըգարըլաճագ վէ պու խաթթա իվազ պիր կէօրիւնիւր ...

—Աննատօլու պուղտայլըղըրընտան եապըլան եէրլի ունլարըն սուրիեինինի թէէմմիւն իչին հուքիւմէթը Սէնիյէ թէէթինի իթթիխաղ իթտիկի գարարլարըն թէթպիգի իչին՝ էտասը լազըմ կէլէն մասրաֆլարըն թէէմմինի Մախտիւմէ ... տէքի ... Բուտմէլի մէսէլէ պուլունուգտա տըր ... Եէմէնի Մէճլիսը մէզքիւր հաճլարըն էօրտաս թէթպիգինի ... սաիրէն ...

Հուլասա պու կիւն ...

—Պէյրութ պանքէրլէրինտէն Մուսա վէ Ժան Փէրիճ էֆ.լէր Թարափխանէտէ խիզմէթէ ... կէչմիշլէր տիր։

—Ալիլէրէն Լութֆի էֆ. նամընտա պիրինին պիր չօգ խասթալըգլարը ճէսամէթ վէ ամէլիյաթը ճէրրահիյէ իճրա փիրմէն պաթթալ ուրդուղուն հաթթա ինսանլըգ իւզրէ ... Լութֆի հագգընտա հիւքիւմէթ իրատէ էմանէթ իստէյրէմէք ...

—Շարգ շըմէնտիֆէր գումբանեասը նամընա պու քէրրէ տէ ճէլպ իտիլէն էշեաընըն կէօմրիւքտէն իչին Բուսուռամտ էմանէթինտէն իճապ իտէնլէր էմր վէրիլմիշ տիր։

—Թօբխանէտէ Գարաբաշ մահալլէսինտէ ճանպազ սօգագընտա պաղչէ Հասանըն էվինտէն էվվէլքի կէճէ եանկըն չըգմըշ իսէ տէ, էթֆայիյէ եէթիշիլիպ պասթըրըլմըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղ. ժողով տիւն Գալաթա քիլիսէսի Խորհրդարանընտա Բաթրիգ Օրմանեան Ամէն. Տ. Մաղաքիա Սըրբազան հազրէթլէրինին նախագահութիւնը, վէ Նուպարեան սաատ. Տիգրան էֆ.նին Ատենապետութիւնը թահթընտա ազտը իճթիմա իտէրէք, ազատան Զայեան սաատ. Ելիաս էֆ. հազրէթլէրի իլէ Տէր Ներսէսեան սաատ. Տիգրան, Գարակէօզեան Գրիգոր, Սէթեան Միհրան, Ասատուրեան Մկրտիչ վէ Տէմիրճիպաշեան Եղիշէ էֆ.լէր հազըր օլտուղու հալտէ, պէրվէճհը աթի միւզաքէրաթ իճրա պուլունմուշ տըր։

Մէճլիսը մէզքիւր՝ Շամախեանքի գէտիլէրէն Նուֆուսը միւթէսատտիգ թէքէֆ օլընըզ, վէ էհալինին էտէր ի օլուզ Խուրաթա թարաֆինտան ... վէ ... նիւն Խորէն Մալխասեանին վէ Տէմ գըրալըն թարաֆընտան, թէքրար ... Տէր Ներսէսեան ... իթթիֆագ ...

Թաղ. ժողով տիւն Դ. Ս. Էջմիածինտէն վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆտան խապէր ալարագ, վէ աֆէթզէտէկեանա մուավէնէթ իթմէք իւզրէ Խրիմեան Հայրիկին օրտան Նազարը սերգածա ալարագ, իճծաղընըն իհրասընը Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինէ հէվալէ իթմիշ տիր։

Նորատունկեան աթաւ. Գաբրիել էֆ. հազրէթլէրի իլէ Կիւլպէնկեան սաատ. Գարրիկ էֆ.՝ մէշհուր գաթիլէ սէպէպիյէ Գարակէօզեան վասիյէթի գօմիսիօնը աղալըղընտան իսթիֆա իթմիշլէր իսէ տէ, Թաղ. ժողով պու էմրը միւհիմմէ միւշարիւնիլէյհի միւավենէթինէ էչհաուրը լիւզում կէօրէրէք, իսթիֆալարընըն գապուլինէ մուվաֆագաթ իթմէմիշ, վէ պու մէմուրիյէթի էվվէլտէն տէրուհտէ իթմէկէ միւշարիւնիլէյհ օլտուղը տավէթ էյլէմէկէ գարար վէրմիշ տիր։

Սամաթեա Ս. Գէորգ քիլիսէսի Թաղ. Խորհուրդը ազասը միյանընտա թահաստուս իտէն իխթիլաֆըն թէտգիգի Քաղ. Ժողով ազասըն-տան Սէթեան Միհրան էֆ.յէ հէվալէ օլունմըշ իտի։ Սէթեան էֆ. պու թէտգիգաթընըն նէթիճէսինի պա րապօրթօ մէճլիսէ պիլտիրմիշ օլմաղլա, մէճլիսը մէզքիւր՝ ահվալէ քեսպը վուգուֆ իթմիշ, վէ իխթիլաֆ ուսուլինին զայիլ օլմասընը, վէ մէզքիւր Թաղ. Խորհուրդ ազասընտան պագըլարընըն իլք կիւնտէն իշթիրաք իթմէտիքլէրինի վէ տիկէր պազըլարընըն տախի սօնղրատան իսթիֆա իթթիքլէրինի վէ պու հալէ Թաղ. Խորհուրդ վազիֆէսինի իֆա իտէմէտիկինի մուլահազա իտէրէք, Թաղ. Խորհուրդըն տազըլըշ պիր հալտէ պուլունտուղը, պիր եէնի Թաղ. Խորհուրդըն ինթիխապը իչին թալիմաթ վէրմիշ տիր։

Իզմիտ Առաջնորդը Եօվակիմեան Գեր. Տ. Սահականնոս Սրբազան՝ պու քէրրէ թէքրար Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

Մագրիքէօյ քիլիսէսի Թաղ. Խորհուրդը ազասընտան պազըլարը իսթիֆա իթմիշ օլտուղլարընտան, պօշալան եէրլէրինէ աօքթ. Թիւլեան, Ունճեան Յարութիւն վէ Գարակիւլեան էֆ.լէր նասպ օլունմըշլար տըր։

Էնգիւրիտէն վարիտ օլան մէքթուպլարտա եէնի Առաջնորդ Գալֆաեան Տ. Եղիշէ վարդապետ թէպրիք իտիլտիկի կիպի, պիր ան էվվէլ մահալը մէմուրիյէթինէ վիւրուտը լիւզումը տախի պիլտիրիլմիշ օլմաղլա, մէմուամաճա կէօրէ, բուհրանի մումաիլէյհ՝ էվրագընը ալըր իթտիկի կիպի Տէրսաատէթտէն օ թարաֆա հարէքէթ իտէճէք տիր։

Նպատակ Յանձնաժողովին իհթիմալ ախիրէն պիր մէքթուպ կէօնտէրէրէք օլմուշ, պունտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, Լօնտրատաքի հանէ հէյէթի Խաչատուր Որբանոցընը քէնտի կէօմէքլէրինի հանէ իլէ մուհաֆազա իթմէքէ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր հանէյի պիրթագ կէօմիւքէլէճէկլէրինտէն, հիսսալըրը գարամըշ տըր։ Տիկէր թարաֆտան Խաչատուր Պատրիարք, Փոլատեանը Գույումճեան Տ. Եղիշէ վարդապետ Բաթրիգխանէյէ պիր թահրիրաթ իրսալ իտէրէք, Բաթրիգխանէ գարարըյլա ումում միյանընտա էնէր մէզքիւր Որբանոց տախի գաբանաճագ իսէ,

պէօյլէ պիր սուրէթը թէսմիյէ էտէրէք վանքըլարըն թէքմիլ հալլարըն մէզքիւր Որբանոց պիլթէմախսուս մուհաֆազայը տէսէտտիւթ գարարլարըն թէքլիֆ իթմիշ օլմաղլա, Նպատակ Յանձնաժողովի՝ մէզքիւր վանքըլարըն հալլարը օրթաքլըղընը պիլ ուզէ օլտուղու Որբանոց խուսուսընտա նը տէ օրտան գալմագ օլտուղը ... Տ. Եղիշէ վարդապետէն մալիւմաթ թալէպ իտէճէք տիր։

Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգ վէ Կաթողիկոս Էմմանուէլեան րիւթպ. Պօղոս էֆ.հազրէթլէրի՝ էվվէլքի բէնճշէնպէհ կիւնիւ Օն Իւչինճի Լէոն Բաբահազրէթլէրինին Բաբալըգ մագամընա ինթիխապլարընըն 25ինճի սէնէի սէնէվիյէսի միւնասէպէթիյլէ միւշարէկեանը Բաբայա պիր թէպրիք թէլէկրաֆը քէշիտէ իթմիշ օլմաղլա, տիւն Բաթրիգը միւշարէկեանը հազրէթլէրի՝ Վաթիկան ումուրը խարիճիյէսի միւտիւրի գարտինալ Րամբօլլաատան աթիտէքի թէլէկրաֆը ալըմ իթմիշ տիր։

«Մօնսէնեօր Էմմանուէլեան,

«Բաբա հազրէթլէրի՝ սիզէ Առաքելական Օրհնութիւնլարընը վէրէրէք, թէպրիկյաթ վէ թէպրիքաթը վազըսընըզտան տօլայը ամասամիմ պէյանը թէշէքքիւր իտէր։»

Գարտինալ ՐԱՄՊՕԼԼԱ

Բանկալթիտէ քեաին Էրմէնի Գաթօլիք Ս. Յակոբ խասթախանէսինտէն վարիտ օլան իլան տըր.

Սուաջիկայ հինգշաբթի, 14 փետր., առաւօտեան ժամը 4ին, Զայնաւոր Պատարագ եւ պաշտօն պիտի մատուցուի, Ս. Յակոբ Անկելանոցիս մատրան մէջ, ի հանգիստ հոգւոյ

ՄԵՇԷՐԼԸ ԱՆՏՈՆ ՊԷՅԻ.

Մեծանուն բարերարիս անմոռաց յիշատակը յարգող պատուական ազգայինք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ յիշեալ արարողութեան եւ Ողբացելոյն մահուան տարեդարձին առթիւ նորոգ ցոյց մը ընծայել երախտագիտութեան առ ազակիր ազգասէրն նորա։

Հոգաբարձութիւն
Ս. Յակոբ Անկելանոցի

8/21 փետր. 1902
Բանկալթի

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Րօմա 21 փետրուար.— Մէճլիսը մէպուսան պու կիւն գալէմ հէյէթինին (գիւան) թայինինէ թէշէպպիւս իթմիշ տիր։ Րիյասէթ ինթիխապը էրթէսի կիւնէ թէհիր օլունմուշ տըր։ Հիւքիւմէթէ միւսախիտ օլան Մ. Վիլլանին նամզէտլիկի չէթինտէն մուախէզէ օլունմըշ վէ էքսէրիյէթ գազանամամըշ տըր։

Մ. Վիլլանին նամզէտլիկի մուխալէֆէթէ օղրատըլընտան, հէյէթը վիւքէլա իսթիֆա իթմիշ տիր։

Վիէննա 21 փետր.— Րեյխսրաթ մէճլիսի պու կիւն պիւտճէ միւզաքէրասընա պաշլամըշ տըր։ Մ. Կրեյր՝ Չեքլերին թէմամըյլա մէմնուն իտիլմէլէրինէ տէկին մուխալէֆէթլէրինէ տէվամ իտէճէքլէրինի պէյան իթմիշ տիր։

Պէլկրատ 21 փետր.— Հարպիյէ նազըրը Մ. Անթօնիչ՝ գալըպթան մաաշը-նըն թէէխիր օլունմասընտա տաիր Սգուբչինա մէճլիսինտէ իրատ գըլտըղը սիւվալէ ճէվապէն, միւթէտաիլ մաաշըն 1902 սէնէսի պաշլանկըճընտա թէսվիյէ օլունտուղընը պէյան իթմիշ տիր։

Լիվըրբուլ 21 փետր.— Նիւ-Եօրգտաքի պուղտայ ֆիյաթլարը խապէրլէրի, աշաղը վիւրուտ իթմիշ օլտուղընտան, բիւղտայ 6/1/75 ֆիյաթը իւզէրինտէ հաֆիֆճէ զըյլօր իտի։ Բամպուգ տայմա գուվվէթլի օլուպ թալէպ օլունըյօր։ Սօն ֆիյաթ 4 42/64 տիր։

Լօնտրա 21 փետր.— Պու կիւն Թահգըգաթ իթմէկէն մուխթէլիֆ չայիալար իւզէրինէ մաաէն բիւրասըլը, պա խուսուս Ճէնուպի Աֆրիգա էսհամը՝ չօգ զայըֆ տըր։

ՄԱՏՏԻ ԻՆԿԻԼԹԵՐԱ ՎԷ ՄԱՆԵՎԻ ԻՆԿԻԼԹԵՐԱ

ԻՆԿԻԼԹԵՐԱ ՎԷ ՃԱՊՕՆԻԱ ԻԹԹԻՖԱՔԸ ՄԻՒՆԱՍԷՊԷԹԻՅԼԷ ՊԱԶԸ ՄԻՒԹԱԼԷԱԹ

Եվրօբա բօլիթիգասընտա «Խալընըզ գալմագ» մէսէլէսի —քի լօրտ Սալիսպիւրինին թապիրիյլէ «չէքաաար պիր խալընըզլըգ» (սբլանտիտ իզօլէյշըն) տըր— խայլի զէմանտան պէրի (վէ խուսուսի իլէ սօն 8-10 սէնէ զարֆընտա) Ինկիլթէրանըն Եվրօբա բօլիթիգասընտա իշղալ իթթիկի մէվգը հագգընտա զայըը միւսայիտ միւթալէալար սէրտ իտիլմէսինէ մուճիպ օլույօր։

Սօն եիրմի պէշ սէնէ զարֆընտա՝ Ինկիլթէրանըն չու խա պու Եվրօբա տէվլէթլէրինէ գարշը գըլըճը գըլըֆընտան չէքմէսինէ պիր գաչ քէրրէ վէսիլէ զուհուր իթթի։ Տօղրուտան տօղրույա Ինկիլթէրանըն մաստի վէ եա մանէվի մէնֆաաթլարընըն թէհլիքէտէ պուլընտըղը նիչէ մէսայիլտէ, Լօնտրա գապինէթօսընըն ֆաալ պիր բօլիթիգա իլթիզամ իթմէսինէ պէքլէնիլի։ Հալպու քի Եվրօբա իթթիֆագլարընա գարըշմամագլըղը մէսլէք իտինմիշ օլան Ինկիլթէրանըն՝ Եվրօբա տէվլէթլէրի իլէ զուհուր իտէն իխթիլաֆլարը տա մուհարէպէ տէրէճէսինէ վարտըրմամագ ճիհէթինէ չալըշտըղը կէօրիւլտիւ։

Պու հալի միւշահէտէ իտէնլէր «Ինկիլթէրա Եվրօբա բօլիթիգասընտա մէվգիինի զայի իտիյօր» տէտիլէր։

—Աճա՞պա էօյլէ մի իտի։

Էկէր վուգուաթըն սուրէթը ճէրէյանընը ճիտտի սուրէթտէ թէտգիգ իտէր իսէք, պու սուալա «խայըր» ճէվապընը վէրմէկէ մէճպուրըզ։

Շու եագըն զէմանլարտա՝ պիր գաչ վուգուաթ իսպաթ իթթի քի Ինկիլթէրանըն նէ՛ իթթիֆագլարա գարըշմամասը, նէ՛ տէ մուհարէպէտէն իհթիրազ էյլէմէսի՝ քէնտի մաստի հուգուգ վէ մէնֆաաթլարընտան է՛ն ուֆագ պիր զարարը պիլէ մուճիպ տէյիլ տիր. վէ տէվլէթը միւշարէլէյհաճա էհէմմիյէթսիզ պիր մէրթէպէտէ պիլէ ֆէտաքեարլըգա մէճպուրիյէթ հասըլ իթմէյօր։

Ֆաշօտա հատիսէսի պու պապտէ պէք իպրէթամիզ պիր միսալ օլտու։— Պէք գօլայլըգլա աէվլէնէն Ֆրանսա էֆքեարը ումումիյէսի՝ պու իշտէ սօն տէրէճէլէրտէ հէյէճան իպրազ իթմէքտէ իտի։ Էօյլէ պիր տէրէճէտէ քի՝ Աֆրիգա չէօլլէրինտէ պէրէքէթսիզ պիր քէօշէ օլան Ֆաշօտանըն՝ Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրա կիպի Եվրօբանըն (վէ պէլքի թէքմիլ տիւնեանըն) իքի միւթէմէտտին միլլէթի արասընտա մուհարէպէ զուհուրընի մուճիպ օլաճաղընտան պիհագգըն գօրգուլար։ Հալպու քի Ինկիլթէրա՝ պիր սէօզ իլէ Ֆրանսըզլարը չարասըզլըգտա սու գարըշտըրմաղա (եանի հիտտէթլէրինի թէսքինէ) մէճպուր իտէյիլտի։ Վէ Ֆաշօտա մէսէլէսինին «Ինկիլթէրանըն իսթէտիկի սուրէթտէ» հալլ օլունտըղընը կէօրտիւք։

Թրանսվաալ մէսէլէսի տէ պու պապտէ իպրէթամիզ պիր միսալ տըր։ Մուհարէպէյի հազըրլէյէն սէպէպլէրի թէտգիգ օլունտըղը հալտէ Ինկիլթէրանըն հագգը պուլընտըղը վէհլէ իսպաթ օլունապիլիր պիլէ, պու կիւն Եվրօբա վէ Ամէրիգատա ֆիքրը բօլիթիգասը թարաֆտարանընը միւյանընտա Թրանսվաալա թէմէճճիւհ կէօսթէրէնլէրին միւհիմմ պիր էքսէրիյէթ թէշքիլ իթթիւքլէրի ինքեար օլունամազ։ Էօյլէ պիր էքսէրիյէթ քի Ֆրանսատա, Ալմանիատա, վէ Աւսթրիատա գապինէթօլարը տուչիւնտիւրէճէք տէրէճէտէ շամաթալը չըգարտըղընը պիր գաչ քէրրէ կէօրտիւք։

Հալպու քի Ինկիլթէրանըն պիր սէօզիւ՝ գապինէթօլարըն պու շամաթալարըն թազիիգինէ էհէմմիյէթ վէրմէմէլէրինէ քիֆայէթ իթթի։ Թրանսվաալ մուհարէպէսինին զուհուրի իքի պուչուգ սէնէյէ եագլաշըյօր։ Պու իքի պուչուգ սէնէ զարֆընտա՝ Ինկիլթէրա՝ Պօէրլէրէ գարշը իսթէտիկի թէտպիրի իթթիխազ էյլէյէպիլիր։ Պօէրլէր հագգընտաքի ումումի թէվէճճիւհիւն էսէրլէրի՝ կազէթա սութունլարընըն վէ միթինկլէրի կէչմէմէսի՝ Ինկիլթէրանըն նուֆուզը էքսիլմէմիշ օլտուղընա պէք պարլագ պիր տէլիլ տիր։

Նիհայէթ Ինկիլթէրանըն Ճէնուպի Աֆրիգատա գայէթլէ մէշղուլ օլտուղը պէօյլէ պիր զէմանտա Չին մէսէլէսի զուհուր էյլէտի։ Ճէնուպի Աֆրիգա մուհարէպէսի պու իշտէ տէ Ինկիլթէրայը քէնտի մէնաֆիինէճէ էն ուֆագ պիր ֆէտաքեարլըգ իխթիյարընա, եախօտ միւզաքէրաթը տուվէլիյէտէ սէսինի իշթիրաքտէն էն ճիւզի պիր մէրթէպէտէ խաթիֆայա մէճպուր իտէմէտի։ Պէքինէ կիրէն ասաքիր միյանընտա Ինկիլթէրայէ գայէթ պարլագ պիր մէվգի իհրազ իթթիրիլէր։ Շէրայիթը սուլհիյէյի գարարլաշտըրմագ իւզրէ չէհրը մէզքիւրտէ ճէճէմէլի իտէն գօնֆէրանստա Ինկիլթէրա մուրախխասընըն բրօկրամընա վէ թէքլիֆլէրինէ պիրինճի տէրէճէտէ պիր էհէմմիյէթ վէրիլտի։ Միւզաքէրաթը սուլհիյէտէ՝ Ինկիլթէրա էն նուֆուզլը անասըրտան պիրի օլտու։

* * *

Օ միւզաքէրաթը միւթէագըպ Ճափօնիա իլէ մահրէմանէ պիր սուրէթտէ իճրա իտիլէն միւզաքէրաթ —քի շիմտիքի իթթիֆագ մուգավէլէնամէսինի հասըլ իթմիշ տիր— Ինկիլթէրանըն քէնտի մէնաֆիի վէ գըրընտան էն ուֆագ պիր ճէրրէյի պիլէ ֆէտա իթմէքսիզին օլտուղընա եէնի պիր տէլիլ թէշքիլ էյլէմիշտիր։

Պիր թարաֆտան բայիթախթընտան իքի պին միլ ուզագտա պուլունան վէ խալընըզ տէնիզ թարիգիյլէ սէյահաթ միւմքին օլան պիր եէրտէ իքի պուչուգ սէնէտէն պէրու մուհարէպէ իթմէքտէ իքէն, տիկէր թարաֆտան տա Մինթէհաի Շարգտա եէնի պիր իթթիֆագ ագտըյլա միւվազէնէի հազըրէյի պօզմագ խաթըրասընը կէօսթէրէնլէրէ մէյտան օգույան պիր տէվլէթ՝ մէվգըընա թէհլիքէ կէլմիշ պիր տէվլէթ ատտ իտիլէմէզ։

Թրանսվաալ մուհարէպէսի իչին սօն իքի պուչուգ սէնէ զարֆընտա պիլա ֆիւթուր իքի եիւզ էլլի միլեօն Ինկիլիզ լիրասը սարֆ իթմիշ օլան Ինկիլթէրա՝ Մինթէհաի Շարգտա Սէն-Բէթէրսպուրկ գապինէթօսընըն՝ էվվէլճէ գարարլաշան միւվազէնէյի ֆէվգըլնատա հուգուգ խաինմէք թէշէպպիւսաթընտա պուլընտըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ Ճաբօնիա իլէ թէտաֆիի վէ թէճավիւզի պիր իթթիֆագ ագտ էյլէյէրէք օ թէշէպպիւսաթա գարշը պիր գալէա չէքմէսի՝ մաստի մէվգիինի նօգթաի նազարընտան էսքի հալինին աէնընա տուշմէմիշ օլտուղընը իսպաթ իտիյօր։

Պիլաքիս՝ մաստիյաթ (եանի գուվվէթ, զէնկինլիք վէ տէվլէթլէր միյանընտաքի նուֆուզ) նօգթաի նազարընտան Ինկիլթէրա՝ քէնտի շաշաասընը մուհաֆազա էյլէմէքտէ տիր։

Էօյլէ իսէ աճապա հանկը նօգթաի նազարտան պիր ֆարգ մէվճուտ տըր։—

Պէք չօգլարը «մանէվի նօգթաի նազարտան» տէյօրլար։

Մաստի Ինկիլթէրա էսքի հալինտէ տէվամ էյլէմէքտէ իսէ տէ, մանէվի Ինկիլթէրանըն քիւչիւլտիւյի, եանի իւլվիյէթ, ատալէթ վէ ինսանիյէթբէրվէրլիք հըսլարընըն էսքիլէրի էվվէլքի գատար կէօրիւլէմէտիկի պէյան իտիլմէքտէ տիր։

Պունտան գըրգ սէնէ էվվէլ Իօնիէն ատալարընը՝ մահզա ալիճէնապանէ պիր միւթալէայա մէպնի Եունանա իհտա իթմիշ օլան Ինկիլթէրանըն՝ շիմտի Թրանսվաալ վէ Օրանժ գըթալարը իսթիգլալլարընտան մահրում իթմէկէ օղրաշմագտա պուլընմասը՝ պիր միսալ օլարագ կէօսթէրիլիյօր։ Տէվլէթը միւշարէլէյհանըն «ճէսամէթ» «գուվվէթ» վէ «սէրվէթ» նօգթաի նազարլարընտան իլէրիլէմէքտէ պուլընմասընա մուգապիլ, «ֆիքր» վէ «մանէվի իւլվիյէթ» նօգթաի նազարընտան քիւչիւլտիւկի իտտիա իտիլիյօր։

* * *

Աճապա պու իտտիա տօղրու մը տըր։

Շիւպհէ եօգ տըր քի, պու կիւնքի Ինկիլթէրայը պունտան էլլի սէնէ էվվէլքի Ինկիլթէրանըն այնը կէօրէմէյիզ։

Զէման՝ ֆիքր ու մէյէլանլարտա միւհիմմ թէպէտտիւլլէր հասըլ էյլէմիշ տիր։

Վէ էմբէրիալիզմ թէմայիւլաթընըն սըրֆ ինսանիյէթբէրվէրլիք ֆիքրի իլէ ֆէտաքեարլըգլար իխթիյարընա խայլի զարար վէրտիկի տէ ինքեար իտիլէմէզ։

Էկէր պու նօգթաի նազարտան մուգայէսէլէր սէրտ իթմէք լազըմ կէլիր իսէ, Ինկիլթէրա իլէ պէրապէր, Ֆրանսայը, Իթալիայը, Ռուսիայը, Միւթթէհիտէ Ամէրիգայը, խուլասա թէքմիլ ալէմը մէտէնիյէթի մուգայէսէ իթմէլի տիր։

Էլլի սէնէ էվվէլքի րօմանթիզմ (խէյալաթ մէյլի) նէ՛ էտէպիյաթտա, նէ՛ տէ բօլիթիգատա գալմամըշ տըր։ Պու րէալիզմ (ֆիիլիյաթ) զէմանընը, էլլի սէնէ էվվէլքի հըսսիյաթբէրէսթլիք տէվրէսի (բէրիօտ տը սանթիմանթալիզմ) իլէ մուգայէսէ իթմէք՝ տօղրու պիր նէթիճէ հասըլ իտէմէզ։

Գալտը քի՝ էկէր Ինկիլթէրանըն մէսլէքինի շիմտիքի զէմանըն րուհը իլէ մուգայէսէ իտէրսէք՝ տէվլէթը միւշարէլէյհանըն մանէվիյաթ նօգթաի նազարընտան տա եինէ պիւթիւն Եվրօբա տէվլէթլէրինին էն պաշընտա պուլունմագտա օլտուղընը կէօրիւրիւզ։ Էյլան տիւնեանըն հիչ պիր թարաֆընտա ատալէթ, մէրհամէթ, վէ մուավէնէթ պիր տավէթ՝ Ինկիլթէրատա օլտուղը գատար պիր հիւսնի գապուլէ մազհար օլամամագտա տըր։

Վէ բօլիթիգա իշլէրինտէ տէ՝ չէֆագաթ վէ ատալէթին թէսիրի՝ եինէ տիւնեանըն հիչ պիր թարաֆընտա Ինկիլթէրատա օլտուղը գատար գուվվէթլի տէյիլ տիր։

Եալընըզ Ինկիլթէրանըն սահա պունտան իքի սէնէ էվվէլ Աւսթրալիատա խաբտըղը պէօյլէ պիր ֆիիլի նազարը տիգգաթէ էօնիւնէ կէթիրմէք՝ մաստի Ինկիլթէրա կիպի մանէվի Ինկիլթէրանըն տա քիւչիւլմէմիշ օլտուղընը իսպաթա քեաֆի տիր։

Տէօրթ միլեօն սէքէնէյի հաւի պիր եէր՝ խուսուսի պիր Բարլամէնթօ իլէ հէման քեամիլէն միւսթագիլ պիր հալէ կէթիրիլտի։ Եալընըզ մանէվի պաղլարը՝ օ եէրին՝ անա-մէմլէքէթ (Ինկիլթէրա) իլէ մէրպութիյէթինէ քիֆայէթ էյլէյէճէքլէրինէ իթիմատ խըլընըրագ, Աւսթրալիա էյալաթը միւթթէհիտէսի (գօմմընվէլթ) Բարլամէնթօսընըն թէշէքքիւլինէ մուվաֆագաթ խըլընտը։ Վէ օ Բարլամէնթօնըն րէսմի քիւշատընտա րիյասէթ իթմէք իւզրէ պիննէֆս Ինկիլթէրա վէլիահտը՝ զէվճէսիյլէ պէրապէր Աւսթրալիայա կէօնտէրիլտի։

Զանն իտէրսէք պու էսէր ուֆագ պիր շէյ տէյիլ տիր։

Զաթէն պիննէֆս Թրանսվաալ մուհարէպէսինտէ պիլէ մանէվի Ինկիլթէրանըն պէօյիւքլիւկինի կէ՞օրմէյօրմըյըզ։

Պիր թարաֆտան Ճէնուպի Աֆրիգա իշլէրինտէ հիչ պիր տէվլէթին թէվասսուտընը գապուլ իթմէմէքտէ օլան Լօնտրա գապինէթօսը, տիկէր թարաֆտան ղալէպէյէ մուվաֆֆագ օլմասընտան սօնրա Ճէնուպի Աֆրիգատա մաղլուպ Պօէրլէրին գալիպ Ինկիլիզլէրէ միւսավի հուգուգա նայիլ օլաճագլարընը պէյան իթմէքտէ տիր։—Պաշգա պիր գապինէթօ 250 միլեօն լիրա վէ 100,000 ասքէր ֆէտա էտէրէք էլէ կէչիրտիկի պիր թօբրագ իչին պէօյլէ պէյանաթտա պուլունըր մը։

Ցինէա իւզէրինտէ ֆիքր վէ խէյալաթ բօլիթիգասընըն իթիպարը էքսիլմէսինտէն տօլայը թէէսսիւֆ իտիլէպիլիր։ Պու ումումի պիր հալ տըր քի՝ Ինկիլիզ գավմը օնուն մէսուլիյէթինտէն անճագ պիր հիսսէտար հիւքմիւնտէ տիր։ Թէքմիլ մէսուլիյէթի գավմը մէզքիւրա եիւքլէմէք էլպէթթէ տօղրու օլամազ։

Ֆագաթ՝ հիսսիյ բօլիթիգասը տախիլինտէ տէ՝ էն պէօյիւք իճրաաթը, վէ էն կիւզէլ մանէվի քէմալէթ էսէրլէրինի տէ՝ եինէ Ինկիլթէրատա կէօրմէքտէյիզ։ Գ. Ա.

ՇԱՄԱԽԻ ԶԷԼԶԷԼԷՍԻ

Շամախիտէ վուգու պուլտուղունը պիր գաչ կիւնտէն պէրու եազմագտա օլտուղումըզ զէլզէլէ հագգընտա տահա աղըր վիրուտ իտէն Եվրօբա կազէթալարընտա կէօրիւլէն պազը մալումաթը տա պուրատա տէրճ իթմէկի մունասիպ կէօրմիւշիզ տիր։

Զէլզէլէնին իլք վուգուու գայէթ խաֆիֆ օլուպ՝ եէրլի էհալի գաթէն պու կիպի ուֆագ սարսընթըլարա ալըշըգ օլտուղընտան, էվվէլա էհէմմիյէթ վէրմէմիշ տիր։ Կէչէն բէնճշէնպէհ կիւնիւ կիւնտիւզին չէհրին չարշըսընտա պիր ֆաալիյէթը ֆէվգալատէ էսնասընտա պիւթիւն չէհր պիրտէն օ տէրէճէ շիտտէթլէ սարսըլմըշ քի՝ պիր սաաթ գարֆընտա եէր իլէ եէքսան օլմուշ տըր։ Քիլիսէլէր, ճամիլէր, խասթախանէ, չըմէնտէֆէր իսթասիօնը տէհշէթլի պիր սուրէթտէ եըգըլմըշ, պիւթիւն չէհիր քեամիլէն եըգըլմըշ տըր։

Զէլզէլէ այնը զէմանտա ճիվար 100 բարէ քէօյլէրի տէ սարսմըշ օլուպ, պունլարտան 19ը քեամիլէն մահվ ու խարապ օլմուշ տըր։ Շամախինին մէրքէզինտէն 5 միլ էօթէտէ պէօյլէ պիր եարըգ աչըլըպ, ալթէշ, լավ վէ տիկէր վօլգանիք (հրաբխային) մատտէլէր ֆըշգըրըյօր, սարսընթըլար արա սըրա խաֆիֆ վէ շիտտէթլի օլարագ էրթէսի կիւնլէր տէ տէվամ օլունմուշ տըր։ Այնը վագըթտա չարգ թարաֆընտա պուլունան պիր քէօյին եագընընտա պիր եանար տաղ ֆըշգըրըյօր, կէօզիգա նէհրի տէ եօլունը տէյիշտիրմիշ տիր։

Վագը օլան խասարաթ հէնիւզ թային օլունամամըշ տըր։ Պիր քիլիսէ, 2 ճամի, գըշլա, հասթախանէ, հիւքիւմէթ գօնաղը վէ սաիրէ քեամիլէն խարապ օլմուշ տըր։ Պիր իսլամ մէքթէպինտէ պիր մուալլիմ իլէ 24 չակիրտտան էնգազ ալթընտա գալմըշլար տըր։ Էվվէլքի խապէրլէրը վէճհիլէ, 4000 խանէ եըգըլմըշ, 2000 քիշի թէլէֆ օլմուշ վէ 24,000 քիշի տէ եէրսիզ եուրտսըզ գալմըշ տըր։

Զէլզէլէնին վուգուունտան սօնրա հիւքիւմէթ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն ասաքիր իլէ ամէլէ ֆէտաքեարանէ գայրէթլէր սարֆ իտէրէք, էնգազըն ալթընտա գալանլարը գուրթարմաղա չալըշըյօրլար իտի։ Մուավէնէթէ չըթմայան օլմագ օ տէրէճէ միւշքիլ օլմուշ տըր քի, պունլարտան չօգլարը տա հայաթլարընը իւամէ վէրմիշլէր տիր։ Ամէլէ՝ էրգընթըլարը գազմագտա վէ նաշլար արամագտա իտի։ Թէլէֆ օլանլարըն պէք չօգլարը գատըն վէ չօճուգլար տըր։ Կէչէն ճումա կիւնիւ գազմագա 300 նաշ չըգարըլմըշ իտի. էրթէսի կիւնիւ տէ 12 քիշի՝ 2 կիւն էրգընթը ալթընտա գալտըգլարը հալտէ սալիմէն գուրթարըլմըշլար իտի։

Շամախի զէլզէլէզէտէկեանընա մուավէնէթ իչիւն թէտպիրլէր իթթիխազ օլունմըշ տըր։ Բագու խէբէրլամթօրը 50,000 րուպլի իանէ վէրմիշ կիպի, էվլի վէ օլուգ չօճուգ սահիպի օլան գազըմթան վէ էֆրատա քէնտի 6 այլըգ, վէ պէքեար օլան գազըմթան վէ էֆրատա՝ քէնտի 3 այլըգ մաաշլարընը մուգատտէմ մէսայիլ իթթիւմը էմր իթմիշ տիր։ Իմբէրաթօրը միւշարէլէյհ քէզալիք ասքէրի չատըրլար նագլիյէսի իչին 30,000 րուպլի վէրիլմէսինի հարպիյէ նէզարէթինէ էմր իթմիշ տիր։ Պէօյլէճէ իմբէրաթօր թարաֆընտան օլունան մէսարիֆիլ՝ էշխասի հարպիյէ թամիր օլունաճագ տըր։ Պուխարա էմիրի տախի 5000 րուպլի իանէ վէրմիշ տիր։

Օ թարաֆլար հագգընտա իլմը թապագաթ իւլ արզ (երկրաբանութիւն) ալիմլէրինտէն պիրինին վէրտիկի թաֆսիլաթը ֆէննիյէ վէ միւհիմմէյէ կէօրէ, Շամախի չէհրի՝ արզի պէրքեանիյէ իւզէրինտէ պուլընըյօր։ 1826տան պէրու պուրատա վուգու պուլան սարսընթըլար 8 վէ խաթթա 9 տէֆա հըսս իտիլմիշ, վէ պունլարըն հէբսի տէ սօն տէրէճէ տէհշէթլի պիր սուրէթտէ վուգու պուլմըշ տըր։ Էրպապը ֆէննտէն պազըլարը՝ միւքէրրէրէն վուգու պուլան զէլզէլէլէրին էսպապը ֆէննիյէսինի՝ Պագու թարաֆլարընտա պուլընան բէք չօգ կազ մատտէնինէ աթֆ իթմէք իսթէյօրլար. հալ պու քի, պու նազարիյաթ տօղրու տէյիլ տիր. պունըն էսպապը ֆէննիյէ վէ հագիգիյէսի՝ տաղլարըն էսպապը թէշէքքիւլիյէսի սըրասընտա թաասսուտ օլունան էսպապը ֆէննիյէտէն պաշգա պիր չէյ օլամազ։ 1872 յունվար 16տա 20 էվ խարապ, 118 քիշի թէլէֆ վէ 44 քիշի տէ մէճրուհ օլմուշ իտի։

ՍԸՀՀԻՅԷ

Սըհհիյէ խաբէրսինէ վիւրուտ իտէն պիր րաբօրթօյա կէօրէ, պիւթիւն Հինտիսթանտա յունվար 3տէն 11է գատար եուվմուրճա խասթա-

)(325)(

ՍԱՐԸ ԷԼԴԻՎԷԼԻԼԷՐ

Պու սըրատա պէօյլէճէ միւճատէլէ զըսա քէսիլիր կիպի իտի։

Մէզպուրէ տախի հէյէճանտան տէ, եանի էօմրիւնտէն, զըղընտան վէ տամարընտան պէզմիշ իտի...

Բրէնսէս Մարի.—Լաքին թաամ վագթինտէ եօրկունլըղըմը ալմըշ օլաճաղըմ... Սիզինլէ թաամ իթմէք իսթէրիմ...

Պունը պէք սարիհ պիր սուրէթտէ մէզպուրէ խապէր վէրտի։

Իհթիմալ քի քէնտիսի թաամտա հազըր պուլընըրսա, օ գավկա վէ մարագալար հէնիւզտէն վուգու պուլմազ վէ ուշագլարըն պօշպօղազլըղը հիւզիւնտէն Թէքմիլ Բարիզին տիլինէ տիւշմէզ իտի։

Բէզայիլիք մէզպուրէ տէտի քի,

—Մատամ մարքիզէ թէլէֆօնլա խապէր վէրինիզ քի, պու կիւն քէնտիսինի գապուլ իտէմէյէճէյիմ, սէվկիւլիւ Ֆէրնանըմ։

Բրէնսէս վագըա Սէզարէթի գուճագլայըպ էօբմէյէ չօգ արզու իտիյօր իտի իսէ տէ, Սօնիա պէք խըրըլը վէ հիտտէթլի օլտուղընտան, պու չէյ էյի գաչըմայաճագ իտի, իհթիյաթսըզլըգ օլաճագ իտի. Սօնիա՝ վալիտէսինին մուհիպպէսի օլան օ քիւչիւճիւք զըզա զըզգընտամագտա օլտուղընտան, օ խըրըր արասընտա չիւպհէսիզ պիր տէլիլիք եաբաճագ իտի...

Պրագմալը իտի քի գօնագտա հէր չէյ հէնիւզտէն քէսպը սուքիւնէթ իթսին։

Վէ հագիգաթէն բրէնսէս տ'Արգանժէլին գօնաղընտա թաամ վագթինէ գատար սուքիւնէթ հիւքմֆէրմա օլուպ հիչ պիր բաժըլրտը չըգմամըշ։

Բրէնսէս ուչգունյա տալըպ արթըգ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ։

Օլկանըն օտասընտա տա հիչ պիր սէս իշիտիլմէյօր իտի։

Իքինճի գաթտա Ֆէրնան՝ գարըսընըն ագլընը պաշընա կէթիրիյօր, հէր վագըթտան զիյատէ ագըլլը խուշ թավըրլըգլա տավրանմագ լազըմ կէլտիկինի իսպաթ էյլէյօր իտի. եօգսա էկէր իչ տավայա տայանամազ իսէ, վալիտէսինին նամուսը բայմալ օլաճաղը կիպի, քէնտիլէրի տէ չիւպհէսիզ քեամիլէն պաթաճագլար իտի. պրէնս Կրէկօրինին սուլհ թէքլիֆի գապուլ օլունսա՝ տահա քեարլը չըգաճաղը իտի։

Սօնիա.—Լաքին սէն էյի տիւչիւնիւյօրմըսըն... Իւչ միլեօն իսթէյօր... անլըյօրմըսըն... իւչ միլեօն, տօսթըմ...

Ֆէրնան Լը Պէլ.—Վէ վալիտէնտէ իսէ արթըգ պէշ միլեօն պիլէ եօգ տըր, տէյիլ մի... Էվվէթ, էվվէթ, պու պէօյլէ չօգ տէհշէթլի օլաճագ տըր... Լաքին պէօյլէ պիր ֆէտաքեարլըգլա մէրգումը քէնտի միւլթէզիմաթընտան քեամիլէն վազ կէչիրթէպիլիր իտիք... Մէսէլա պիր միլեօնը կէօզտէն չըգարմալը իտի... Պիր միլեօնը կէօրիւրսէ՝ թէքմիլ խասարասընտան վազ կէչէճէք միյիզ...

Սօնիա.—Օ հալտէ պիզիմ էվ տարմադաղըն իչին պիր նէ՞ գալաճագ տըր...

Ֆէրնան Լը Պէլ էֆքեարը մախսուսէսինի տէրմիեան իտէրէք.—Էհ, էյմասարէմ, պէտէլէրին պուրայա կէթիրտիկիմիզ մի, վարիսաթընը պուլսատա սարֆ իթմիւլէմէ՞զ մի... Մուամիլէյէն տայմա Բուսիատա՞ մը իգամէթ իթմէսի լազըմ տըր...

Սօնիա.—Սէպէպ չու քի վալիտէ...

Ֆէրնան Լը Պէլ.—Վալիտէն, ա՞հ, վալիտէ՛ն... Պիր ինսան քէնտի էօմրիւնտէ պու գատար չարբըգ չէյլէր եափմըշ օլուրը հալտէ, նիհայէթ ազըլը պաշընա կէթիրիլմէսինտէն սըգըշմամալը տըր։

Սօնիա.—Էվվէթ, հագգըն վար։ Պապա՝ պանա հիչ պիր չէյ թէրք իթմէմիշ օլտուղընտան, օնա նէզաքէթլէ, թէմինլէրլէ պիր մէքթուպ եազայըմ...

Պու կէնճ գարը գօճա՝ հէր չէյին [illegible] կիպի թէսավվիւր իտիյօրլար [illegible]

Կիւլէր պիր իլէ հէմէն էնտիլէր։ Սօնիա թաամ օտասընա կիրտիկինտէ, [illegible] հէնիւզ օրատա պուլունմամալարընը ֆարգ իթթի իսէ տէ, հիչ պիր սէս չըգարմատը [illegible] [illegible]

Բրէնսէս տախի բահսը [illegible] հալտէ թաամ օտասընա կէլտի. պիր [illegible] ֆէտաքեարլըգ [illegible] մէզպուրէնին [illegible] Ֆէրնան [illegible] ճէք, վէ լազըմ կէլէն թէտապիրը իհթիյաթքեարանէյի պէհէմէհալ իթթիխազ էյլէյէճէք իտի։ Բրէնսէս՝ պունը անիտէն մէրգումա չու սուրէթլէ սէօյլէտի.

—Տիւշիւնտիւմ, սէվկիլիւ էվլատըմ. եալընըզ սիզ իչի թէքմիլ [illegible] իտէպիլիրսինիզ... Պու Կրէկօրի՝ մէնֆուր պիր սուրէթտէ իչի միւպալէղալը կէօսթէրիյօր... Լաքին մէրգումըն իթհամաթը վագըասը պիր աղ տօղրու տըր... Պիր գաչ սէնէ ակէն ֆրանգլա մէրգումըն աղզընը գափայապիլէճէքսինիզ. իչ նիզամը տայիրէսինտէ վագը օլսուն տա իլէրուտէ արթըգ պիր չէյ թալէպ իթմէմէսի հագգը գալմազ...

Ֆէրնան Լը Պէլ՝ մէզպուրէնին պէօյլէ աղըր տավրանըշըլընա չօգ մէմնուն օլարագ.—Էվվէթ, էվվէթ, սէվկիլիւ վալիտէճիկիմ. պիր աղ էվվէլ տէ պունըն իւզէրինէ Սօնիա իլէ սէօյլէշիյօր իտիք... Հէր հալտէ տավատան սագընմալը... Էվվէթ, հէր հալտէ տավատան գաչընմալը տըր...

Բրէնսէս Մարի՝ մահզունիյէթլէ.—Պու խուսուսա օ տիվանէ Օլկանըն տա աղզընը գափայաճագ տըր... Մէզպուրէ պու կիւն աչըգտա ընտէյէճէք միտիր... Հալպու քի կիյինէճէք պիր իչի եօգ տըր...

Սօնիա՝ կիւլէրէք.—Մէզպուրէ պիր քէրրէ քէթպապ զէմանընտա աչըգտա ընտիրմիշ տիր...

Ֆէրնան Լը Պէլ.—Օբէրա թիաթրօսը իչին կիյինմիշ իտի. րէճա իտէրիմ սանա, պու կիւն մէզպուրէ իլէ էյլէնմէ... Ճէնիտէն պաշլամայալըմ... Իշթէ չիւպհէսիզ օ տըր...

Պիր գապու աչըլտը։

Լաքին գարուսա խըտմէթքեար կէօրիւնմիւյօր խալընըզ պաշընը իչէրի սօգտու վէ պէօյլէճէ պիր թէպէսսիւմլէ տէտի քի,

—Մատմազէլ Օլկա կէլմէտի մի...

Սօնիա.—Քէնտի օտասընտա օլմալը տըր։

Խըտմէթքեար.—Խայըր, խայըր, մատամ միկոնթէս. իքի տէֆա օտասընա կիթթիմ. պիր ճէվապ ալամատըմ... Նէմէյէն կէլմիշ օլտուղընը խապէր վէրմէք իչին գօնաղըն հէր թարաֆընտա մէզպուրէյի արատըմ... հիչ պիր թարաֆտա պուլամատըմ... Նէրէտէ պուլունտուղընը քիմսէ պիլմէյօր սէօյլէտիլէր...

(Տէվամը)

լեղընտան աթիտէքի ճէտվէլ մուճիպնճէ 13855 միւսապ վէ 11349 վէֆիյաթի զուհուր իթմիշ տիր.

	միւսապ	վէֆիյաթ
Պօմպայտա	6725	5058
Մասրաստա	557	586
Պէնկալտա	671	498
Սինահտա	700	685
Բէնճապտա	4071	3682
Միսսիսիպի	822	638
Բեաշմիրաէ	309	172

Իչպու ճէտվէլտէն անպաշրլրզընա կէօրէ, պու խասթալրդ էն զիյատէ Պօմպայ վէ Բէնճապտա իճրան հիւքմ իթմէքտէ տիր։

—Բուսիս հիւքիմէթի Իզմիր միւվարէաթընա գարշը վագ իթտիկի զարանթինայը լարվ իթմիշ տիր։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումն. Խորհուրդ տիւն Գալաթա Խորհրդարանընտա ադտը իճթիմա խասուպ, պերվէճճը ամթի իշլերէ մեշղուլ օլմուշ սրը.

1.—Վագը օլան տավէթէ իճապլթէն մուսլիմէրին մուավէնէթ սանտրը Հոդաբարձութիւնը վէ Իւնիճն սիկուրթա գումարեւարընն ամէնթէսի Գայսերլեան Սիմոն վէ Տեր Ներսէսեան Միհրան էֆէնտիլրէ միշիմէրէքէն տիւնքի Ուսումն. Խորհուրդ իճրան միզաքէրէ իտուպ, մուսլիմէրին էօմիւր սիկուրթասը իշինէ թէպգիդէ մէմուր օլան գօմիսիօնըն բարօրթօսը նազարը տիդգաթա ալընըպ, գաթի գարարընն իթտաը կէչէճէք իճթիմայէ պրագրէրշ սրը։

2.—Պէյիւքտէրէ թաղ. Խորհուրդը տիւնքիհուսում. Խորհուրդա կիտէրէք, մէքթէպ հադգնտաա բաղրմկէլէն էյզահմէտը վէրմիշ օլուպ, պու պապտէ մեզքիւր թաղ. Խորհուրդա իսմիդա իտէն թաշիմամի իսթա օլընմշ սրը։ Բէզա մեզքիւր թաղ. Խորհուրդըն բարօրթօսը իւզերինէ Սարբեար Եէնի Մահալլէ մէքթէպլինին եէնի Հոդաբաշմութիւնընն ինթիխապը թաստիգ օլընմշը սրը։

3.—Մուսլիմէրին մուավէնէթ սանտրընա ամթիտէքի խանէլեր վերիլմիշ տիր։ Էվվէլքի եէքին 1496 զ. իտի։ Պէյօղլու մէքթէպլերինտէն Տ. Հմայեակ Եպսկ. Դիմա քսեան 50, Գրիգոր Մարգարեան, Մարտիրոս Հանէսեան 30ար, Միհրան Պարթեւեան, Շաւարշ Փանոսեան, Դանիէլ Դանճեան, Երուանդ Սվաճեան 20շեր, Պետրոս Պօյաճեան 10, Տիկին Ղազարոսեան, Օր. Համբիկեան, Օր. Բիւթներեան, Օր. Ճաֆճաֆեան, Օր. Փէշթիմալճեան, Օր. Օտեան, Տիկին Զապէլ Աստուր, Յարութիւն Յովհաննէսեան 20շեր, Յակոբ Գուրգէն 30, Յովսէփ Ճէլալեան, Սրապիոն Թղլեան 20շեր, Մարկոս Նալթանեան 10, Պօղոս Բէրէսթէճեան 20, Օր. Դարբիէլեան, Օր. Դաղմաճեան, Օր. Տ. Արիստակէսեան 10ար, Օր. Համամճեան 5, Մ. Լէսկան 20 զ.։

Կէդր. Վարժարանաան իքինճի տէֆթ՝ Դանիկ Բարունակեան, Միհրան Զիթճեան, Պօղոս Բէրէսթէճեան 20շեր զ.։

Եէնիգարա մէքթէպլինտէն՝ Գրիգոր Գայսմճեան 52, Յարութիւն Գայսմճեան, Վահրամ Արծրունի, Օր. Թագաւորեան 20շեր, Օր. Փափազեան, Օր. Գարակէօզեան 10ար զ.։ Եէքիւն 2223 զ.։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Ազն. Տէր եւ Տիկին Գէորգ էֆ. Յովակիմեան՝ ի Գահիրէ բնակեալ իրենց վաղամեռիկ որդւոյն Բէրուվրէ էֆ. Յովակիմեանի յուշարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երեք Օսմ. ոսկի նուիրած են հիւանդասցիս։ Ցիշեալին համար նաեւ նուիրած են՝ Տէր եւ Տիկին Մարտիկ էֆ. Պէզուզեան 108 դրուշ։ (Կնիք)

8 փետր. 1902

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՀԱԿԱՓԱՏԱԿԱՆ ԱՃԱՌԸ

«Մորթը պատկեր մ'է, ուսկից ի յայտ կուգան ախտաբանական նշմանները, տարբեր վիճակներու մէջ։ Մորթախօսութիւնը ուրեմն, բոլոր ախտաբանութեանց լուսաւոր ջահն է։» ԿԻՈՈՒ

Մորթը մարդկային յօրինուածութեան ամէնէն կարեւոր գործարաններէն մին է, իւր պաշտօնը լաւ կը կատարէ, բայց մարդիկ վարուելու եղանակը չգիտնալով արտաքին վնասներ կը հասցունեն, որով կը գոյանայ շատ մը այլատեսակ հիւանդութիւններ։

Մարդոց այս հակառակ վարմունքէն մորթին մակերեւոյթը կեցած աղերը կը կուտակուին եւ կը ծածկեն ծակերը ու կ'արգիլեն մորթոյ շնչառութիւնը, որ այնքան կարեւոր է որքան թոքային շնչառութիւնը։ Այս քիմիական նիւթերը հանդերձի մանրամաղ անմաքուր փոշիներով, կայտ մը կը ձեւացնեն եւ որք կը պարունակեն բազմաթիւ միքրոպներ, վնասակար իր անձին համար, նոյն իսկ իր դիմացինին ալ։ Վասն զի մարմնոյ այս միքրոպները մորթի հիւանդութեան ծնունդ կուտան, պալարներ, արիւնալից պալարներ, որք այսականիչ ախտերու սովորական աղբիւրներն են, ինչպէս եւ ապագայաբար եւ տարաբնական բազմաթիւ հիւանդութեանց։

Բաթէօրեանններու եւ Լիոթէրեաններու զարմանալի աշխատութիւններէն վերջ, հասկցուեցաւ թէ միակ դարմանը այս տարաբնական հիւանդութեանց հակափտակն (նեխութեան) դէղն էր։ Հակափտակաւոր կսկծական կամ թոյն լմնելով կը կեցուցնեն փտութիւնը, այսինքն գոյանալիք վերքերուն միքրոպները կ'ոչնչացնեն։

Այժմ դէղական եւ հակափտակաւոր ճառը ամէնէն բանաւոր եւ արդիւնագործ պարագաներուն մէջ կընայ գործածուիլ։ Վասն զի փորձուած է թէ չատ մը ճշդրիտ եւ նշանակելի առաւելութիւններ ունի։ Նախ եւ առաջ ճառը արդէն ինքնիրմով հակափտակաւոր է, քանի որ 1% լուծուած մը բաւական է սպաննելու քիչ ժամանակի մէջ մաղձայուղի (գօլէռիք) շատ միքրոպներ, նաեւ կը լուծէ սկրմը, կը բաժնէ մարմնոյն հիւթերը ճարպական այուտիներէ, եւ այս բանը այնքան կարեւոր է որքան այն խաւը որ մարմնոյն վերին մորթը ողորկ կը պահէ։ Դարձեալ, կը մաքրէ մարմնոյ մորթը, կը բանայ ծակերը, որով կը դիւրացնէ մորթին ծծելը եւ այսպէս բուժական մասը լաւագոյն վիճակի կ'ենթարկէ, ինչու որ իր (ճառին) հիւթանիւթեան ալ ընկըզմուելով առողջ մորթին տակ, կը սիրուին բոլոր յորինուածութեան մէջ, որք մարմնոյն փախոխ շարժումները կը կանոնաւորեն։

Արդ հակափտական ճառի կիրառութիւնը կը հարկագրէ խստիւ ոչ թէ միայն մորթախօսներու, վիրաբոյժներու, այլեւ մանկաբարձ կիներու, ինչպէս եւ բոլոր անոնց որք կ'զբաղանան մորթի հիւանդութեանէ։ Հակափտական ճառներու այս գործածութիւնը արդէն ընդհանրացած է վերջին տարիներս, հիւանդանոցներու, վիրաբուժաց սրահներուն մէջ, ծննդական ցաւերով տառապող մահճակալաց առջեւ, մանուկներու տան մէջ եւ վերջապէս այն ամէն տեղ, ուր առողջութեան կանոնները եւ հակափտական իմացքները լաւ հասկցուած են։ ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ

ՈՐՈՎԱՅՆԱՄՈԼՈՒԹԻՒՆ

«Ի չիջուցանել զծարաւ՝ բնութիւնն հոգացաւ աղբիւրս զուսացիչս։ Ի չիջուցանել ըզքաղց՝ հոգացաւ հաւս զօրացուցիչս»։ ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԹԵՍԱԼՈՆԻՑԻ

Արդի դարուս յառաջդիմեալ եւ ժողովրդոց զարգացեալ վիճակին մէջ կը զարմանամք տեսնելով որ հասարակութեան մեծամասնութիւնը անձնատուր եղած են մոլութեան մը՝ որ յետագիմութեան վերջին սահմաններէն ալ աւելի եւս հեռացնելով զանոնք, նոյն իսկ բանական ըլլալնին մինչեւ անգամ մոռցնել տուած է իրենց. ասիկայ որովայնամոլութեան անուն է, որ լոկ զգայարանաց հեշտութեանը ծառայելով բնականապէս մարդուս մտաւորական կարողութեանցը՝ այսինքն խորհրդածութեան, ուղիղ դատողութեան եւ տրամաբանելու կարողութեանը խանգարում կը պատճառէ։

Իմաստասէր մը կըսէ «Խորհրդածութենէ զուրկ հոգին՝ ամայի տան պէս օր ըստ օրէ կ'աւերի»։ Հետեւաբար հոգեկան զգայութիւնները կը սկսին կամաց կամաց դադրիլ, մտաւորական կարողութիւնները հետզհետէ կը պակսին, իւր միակ մտածութիւնը սոսկ որովայնը յագեցընել է, մեծածախ սեղաններ, համաղամ կերակուրներ կ'երազէ, խօսակցութեանը ոգին կերուխումն է։ Ըստ իս այս կարգի մոլութեանց դարմանուելուն միակ միջոցը պատմութեան դիմել հարկ է. պատմութիւնը աշխարհս առաջնակարգ դպրոցներուն մէջի ուսուցիչներէն, վարժիչներէն շատ աւելի գերազանց դասատու եւ օգտակար միջոց մ'է. մինչդեռ դժբաղդաբար քիչեր կարեւորութիւն տուած են պատմութեան, սակայն կը տեսնին, զի ի վաղուց սկսեալ մինչեւ այժմեան դարուս մէջ եւս շատ ականաւոր եւ ուսումնասէր անձինք իրենց պաշտօններուն դադար տուած միջոցին, հանգստեան ժամերնուն մեծ մասը՝ նախնի եւ արդի դարուց պատմութիւնները կարդալով եւ ուսումնասիրելով զբաղած են, որովհետեւ անոր մէջ կը տեսնուին անխրատութեանց, մոլութեանց, չափազանցութեանց եւ անկարգ կրից բաղմապսի հետեւանքները եւ նոցա այլ եւ այլ կերպերով տուժուիլը. հոն կը տեսնուին նաեւ առաքինի անձանց նկարագիրները եւ նոցա փառաւորուիլը, վերջապէս հոն կը տեսնուին մեր այս անդամանի նկատի առած որովայնամոլութեան դէմ արիացողները, որոնցմէ էին այն խոշորակաց իմաստասէրները՝ այն երեւելի հանճարները եւ նոցա հետեւող հաղարաւոր աշակերտք, ասոնցմէ մին Պիւթագոր՝ այն դիւցազնը՝ այն գերահանճար իմաստասէրը՝ որուն վարդապետութեանը ոչ ոք կարողացաւ հակառակիլ նոյն դարուն մէջ, որ կը յարգուէր եւ թերեւս կը պաշտուէր իր հաղարաւոր հետեւողներէն՝ որոնք ամենայն ակնածութեամբ եւ հպատակութեամբ «Նա ասաց» կըսէին։

Այն մեծ մարդուն վարդապետութեանց առաջին պատուէրն էր կենդանեաց միս քնաւ չուտել, եւ լոկ մեղրով եւ հացիւ եւ երբեմն ալ ընդեղինօք շատանալ. հետաքրքրական է հոս նոյն Պիւթագորայ վարքէն քաղուած մը ներկայացնել ազնիւ ընթերցողաց. «Դիւցազնն Պիւթագորաս հրաւիրեաց գիւր անխօսիկ աշակերտս, ուսոյց նոցա ներհուն բանիւք, չատանալ՝ պահանջելով յանմեղ գառանց զփափկիկ ասր ի ծամկոյթ, եւ զքաղցր կաթն ի կերակուր. եւ ի բարեբեր անկոյ պտուղս բարեհամս եւ չնճղոել զորովան չաղօք լեալ գիշխանձ գայլ իւրական հօտի» (Վարք Պիւթագորայ)։

Ճիշդ նախնի դարուց մարդոց պէս՝ որոնց համար խիստ գեղեցիկ նկարագրուած է համբաւաւոր դիւռնականէ մը «պարզամիտ ազնիւ առաջնոյ դարուն կեցին կորովագոյն եւս եւ խրախագոյն եւ անմեղագոյն. ոչ կեցին մարհումբ այլոց եւ ոչ բաց ի ձորձոյ՝ կեղեքեցին եւ զնոցա միս, եւ ոչ կերան ընդ հնձոց եւ զհերկագործս «Իմանուէլ Թեաւրոս»։ Պիւթագորեան դպրոցականք երբ սեղանը կը բազմէին՝ ինչպէս որ վերը յիշեցինք՝ մեղր եւ հաց ու պարզ ջուրով կը յագենային. քիչ անգամներ ընդեղէն եւս կը դանուէր. սեղանին վրայ եղած խօսակցութեանց նիւթը՝ արդարութեան պարկեշտութեան եւ մարդասիրութեան վրայ էր, հոգին ազնուացնել եւ բարձրացնել կը խոկային, եւ ոչ թէ մարմինը գիրցնել եւ անկարգ կերքերը զօրացնել. ասկէ զատ առաւել եւս առաքինանալու համար տարին քանի մը անգամներ համաղամ կերակուրներ պատրաստել կուտային եւ իրենց նստած սեղանին վրայ ի տես կը դրուէր, իրենք ալ սեղանին շուրջը կը բազմէին պատաւ մը իսկ չի ճաշակելով, քիչ մը յեսոյ յանկարծ կ'ելլէին սեղանէն եւ տարուկներուն կամ աղքատներուն կը բաժնուէին այդ կերակուրները, եւ իրենք դարձեալ կուգային կը բազմէին նոյն սեղանին շուրջը հանապազօրեայ հացը եւ մեղրը ճաշակելու համար։ Բազումք յարեցան այս խստակրօն ազանդին, ուղղները պատմութեան դիմեն եւ ստուգեն մեր ըսածները։

Պատմութեան օգտակարութիւնը ըսի, որովհետեւ անկէ կրնանք անցեալը տեղեկանալ եւ օգտուիլ։ Հետեւաբար մեր անկարգ եւ անյագ բաղձանքները կը չափաւորուին։ Բանական մարդուն մտածութիւնը, խորհրդածութիւնը, գաղափարները ազնուական եւ վսեմ պէտք է ըլլան՝ «Գուն գործեա խորհիլ եւ գիտել ինչ մեծ եւ պանծալի» ԿՂԷՈՊԱՏՐԱ։

Մեծածախ եւ բազմախորտիկ սեղանները, համաղամ կերակուրները, մարդուս միտքը չեն մշակեր, հոգին չեն ազնուացներ, ընդհակառակն մոլութեանց մուտքը կը դիւրացնեն. «Դիւրին են էջք՝ ընդ զառիվայրս մոլութեանց» ՍԵՆԵԿԱ։ Ց. Կ.

1902 յունվ., 26

ՄԻԻԹԷՑԷՐՐԻԳԱ

Տիւն սաաթ 12 սուլարընտա Սթամպոլտա Ֆաթիհ ճիվարընտա սաքին քիւֆէճի Եահեա նամընտա պիր տէլիգանը՝ քէնտի էվիւտէ պուչագա օպէկկինին իւզէրինտէն քէնտի քէնտիյի եարալամըշ սրը։ Խէլէֆը նէֆս գաստընին սէպէպի իսէ մերդում՝ գըզդարտաշը յա դավկա իսէրէք, գըզ պապասընա չիքեայէթ, վէ պապասը տա Եահեայը թէքտիր իսէր։ Եահեա պու թէքտիրտէն միւնֆէիլ օլարագ հէման էլինէ կէչիրտիկի պուչագա քէնտի քէնտիյի եարալամըշ սրը։

—«Պիւրօ Վէրիթաս»ի տարէսի կէչէն 1901 սէնէսինտէ վուգու պուլան տենիզ դաղալարընին պիր սթամբուլինի նէյր իմիշ տիր։ Իչպու սթամբուլիդէ կէօրէ, սէնէի մերդումէ զարիքտտա 219 ինկիլիզ, 124 Ամերիգա, 64 Ֆրանսարդ, 43 Բուռ, 39 իմպաւեան, 43 Շուէտ, 31 Նորվէկիա, 18 Տանիմարգա 14 Պրազիլիա, 10 Եունան, 7 Հոլանտա, 4 Աւսթրիա, 3 Արժանթին, 2 Չիլի, 2 Օսմանլը, 1 Սբանիա, 1 Ճարօնիա պանտերալը եկլէն սէֆիսէլերիմուխթէլիֆի սուրէթիլէրէ գաղգէտ օլմուշլարարը։ 732յէ պալիզ օլան պուեէքիւնտէ պիր խապէր ալընամատըընտան տօրայը պաթմիշ օլորզլարրնա հիւքմ իտիլէն 39 եէլքէն սէֆինէսի տէ վար սրը։

Գաղգէտէ օլան վարօրլարա կէլինէճէ, պունլար 286 օլուպ, 127 ինկիլիզ, 33 Ամէման, 22 Նորվէկիա, 15 Ֆրանսրզ, 15 Սբանիա, 12 Շուէտ, 7 Ճարօնիա, 6 Բուռ, 6 իմպաւեան, 6 Աւսթրիա, 3 Հոլանտա, 5 Տանիմարգա, 5 Պէլճիգա, 3 Պրազիլիա, 3 Չիլի, 3 Եունան, 1 Օսմանլը պանտերալը օլուպ, պունլարտան 17ինինէ օլորզլարը պիլինէճէ մէյօրԳաղգէտէլէրին Նէվինէ կէլինճէ, եէլքէն սէֆինէսէրինտէն 369ը դարայա օթուրմշ, 42սի միւսատէմ իթմիշ, 19ը եանմշ, 52սի պաթմշ, 73ի թէրք իսրիմշ, 138ի գուլլանըմագ պիր հալէ կէլմիշ, 39ընտան պիր խապէր ալընամամշ սրը։ Վարօրլարտան 144ի գարայա օթուրմշ, 39ը միւսատէմ իթմիշ, 18ի պաթմշ, 12սի եանմշ, 4ի թէրք իգիրմիշ, 52սի գուլլանըմագ պիր հալէ կէլմիշ վէ 17ինտէն տէ պիր խապէր ալընամամշ սրը։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԴԱՍԸ

1890 սէնէսի 100տէ 4 ֆանզլի Օսմ. գօնսօլիտէսի թահվիլաթընն վատէսի 1896 մարտտա խիթամ պուլան 12 նիւմէրօլու գուրօնլար՝ պէտէլի թէէսիսէ օլունմագ իւզրէ վեար. 28/13 մարտ 1902յէ գասար իսրազ օլունմասընը թազարիստ հիւքմիզ ատտ օլունճագլարրը։ 8—8

14 փետր. 1902

Տէրսաաադէթ

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

Միւսթքիթաթ պէյլէյ բէսմինին պիրինճի թագիրթի միւսատէթի օլան 1318 սէնէսի մարար թէգարրուպ իսիմէքտէ օլսուզընտան, Տէրսաաադէթ վէ պիրտար սէլասէտէ միւսթքիրաթ սաթանարրն Պէյլէյ նիպանիմէտինին 14ինճի մատատէսի մուճիպինճէ միւսատէթը թէսիսէյի նիպամիյէ օլան չուսրաթ իչինէ պէյլէյ բէսմինի իչիա իլէ միճէտատէն թէզքիրէյլէրինի ալմագ իւզրէ, նիզամնամէի մէզքիւրը 10ընճը մատատէսինին սոն փըգրասը ահքամինա թէսիֆիդէն Տէրսաաադէթ Միւսթքիրաթ նէզարէթինէ միւրաճաաթ իսիմէլերի լազում կէլէճէկի վէ բէմմ մէպպուրընն ախըրլա թէզքիրէ իսիաբնա նէզարէթը մէզքիւրէճէ միւսպէյէրէթ օլունտըրընտան, մարտա իսիթիսասընա տէկին կէլիպ թէզքիրէ ալմայանար հազիրընտա միճաաթը նիզամիյէնին պիրա իսիթիսնա իճրա զընաճաաը մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։ 14—6

30 քեան. սանի 317

* * *

Կէչէն սէնէ օլսուզը կիպի պու սէնէ տաիի Գըզրլ Թօրրագ իլէ Էրէն քէօմիւնէ վագը աշը ամէլիյաթը մէքթէպլերինտէն պաղ սահիպլերինին հէր պիրինէ 5000էր ասէտ գասար մէճճանէն Ամէրիգա ասմա չուպուզընն թէվզի ու իթթաար գարարլաշարրըմը վէ զարարը մէվսիմի տէ հիւլալ էյլէմիշ օլսուզընտան, իսիթիյաճը օլանլարրն սէնէյի հալիյէ չուպաթը նիհայէթինէ գասար մէզքիւր մէքթէպլէր միւտիրի Մ. Էքէրլէնէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի, վէ չէհրը մէզքիւրէն զայէսինտէն սօնրա վուգու պուլաճագ միւրաճաաթն գասրով իսիրմէյէկի իլան օլունուր։

30 քեան. սանի 317 8—6

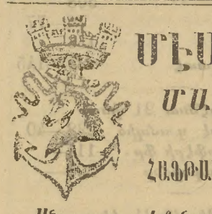

ՄԷՍԱԺԸՐԻ

ՄԱՐԻԹԻՄ

—o—

ՀԱՅԹԱԼՈՎ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Անատօլու լիմանարրյա Պաթում, Նովօրասիսք, Տէրսաաադէթ, Իզմիր, Սէլանիք, Շերա, Բիրէ, Բաթքաս, Մարսիլեա, Հավր վէ Լօնտրա արասընտա մունթազամ սէյր ու սէֆէրլեր.

Վիւրուտինէ պէ.քլէնէն վարօրլար

Ալաֆր. փետր.ին 27ինճի բէնճէնշիհ կիւնի «Մէնէկա»ի՝ Մարսիլիատան։

Ալաֆ. մարտին 1ինճի ճումա էրթէսի կիւնիւ «Ռէյ-Հօ» Գարատէնիզատէն։

Հարէքէթի իսթճէք վարօրլար

Գարթան Օլիվիէրէն սիւվար օլարը «Ռէյ-Հօ» վարօրը՝ ալաֆր. մարտին 2ինճի բազար կիւնի ագշամ ալաֆ. սաաթ 4տէ Զանզիբարէ, Իզմիր, Բիրէ, Սուսա, Մարսիլեա, Հավր վէ Լօնտրայա։

Գարթան Ռէպպլիտինին սիւվար օլարը «Գոնկո» վարօրը՝ ալաֆր. փետր.ին 27ինճի բէնճէնշիհ կիւնիւ ագշամ ալաֆ. սաաթ 4տէ Զանզիբարէ, Իզմիր, Բաթում, Պէյրութ վէ Սուրիա խաթթընա։

Գումբանեա՝ տօղրուտան տօղրույա Բարիզ վէ Բարի-Լիսն-Մէտիթէռանէ չըմէնտրֆէրինին էն իչէր սթամբօնլարը իչիւն տահի պիլէթ վերէպիլէր։

Բարիզ իչիւն վերիլէն պիլէթլէրին ֆիյաթլարը պէրվէճճը աթի տիր.

Պէյօղլը բօսթալարա 1ինճի մէվզը 320 ֆր.

2ինճի մէվզը վարօր վէ 1ինճի մէվզը չըմէնտրֆէր 242 »

2ինճի մէվզը վարօր վէ 2ճի մէվզը չըմէնտրֆէր 230 »

Եիւբ վարօրլարը յա եաւլընրզ 1ինճի մէվզը 245 »

Տահա միւքէմմէլ մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնէր՝ Գալաթատա Մօմխանէտէ Սիրէճ Ֆրանսէզատէ մէրքէզ աճէնթէլիկինտէ միւրաճաաթ իսթպիտրլէր։

ՊԻՐ ԿԷՃԷ

—Ճանըմ, սէն չիմտիյէ՝ գատար կիւզել կէօրմէճի՞ն մի։

—Կէօրտիւմ, ֆագաթ պանանէ՞, իհթիմալ քի պու Սաթանպոլ իչինտէ պէնդերճէ կիւզելլէր վար սրը։

—Էյ, սէն պունլարտան հիչ պիրինի սեվմէ՞զ միսին։

—Խա՛յր...

—Նի՞չիւն..,

—Սեվմէկէ ճէսարէթ իսթէմէտիկիմ իչիւն...

—Ատամ սէն տէ... պու նէ՞ գատար ճահիլլիք... սէն իսթէմիշ օլսան...

—Նէ՞ եարաալիրիմ...

—Բէնտինի հանկը կիւզելէ օլսա սեվտիրէպիլիրսին։

Պիւթիւն պու սէօզլերտէն գատընն ֆիքրի անլայշլտըզը հարտէ, պիթթապ պէն անանամամզըդա վուրարագ, գապուլէ հայրը կիպի տավրանըյոր իտիմ. օ տէյօր իտի քի,

—Հագիգաթթէն սէն բէք սաֆ պէր չօճուգսուն, նէճաթի պէյ, սէն իսթէմիշ օլսան...

—Բէք ալէա, նէ՞ օլուրսը։

—Քիմ օլսա սէնի սեվէր իտի...

—Հայտէ, պէնի ալտաթմագտան նէ՞ դէվգ ալը.յօրսը, պէն պունլարա հիչ ալտանմամ...

—Ալտանմա՞զ մը՞ն... պիլա.քիս սէն պէնի ալտաթը.յօրսը։

—Նէ՞ կիպի...

—Սանքի սէնի հիչ պիր սեվէն եօ՞զ մը։

—Խա՛յր... պիլմէյօրմ։

Գատընը չու սօն սիւվալի պիւսպիւթիւն նազարը տիդգաթը.մը ճէլալ իթտի. աճապա նէ՞ տիմէք իսթէյօր իտի. չիւպհէսիզ պունը սէօյլէմէ.քտէ պիր մագսէտը խաֆիսի վար իտի. անընկա չէօյլէ պիր միւպահասայա կիրիշտիկիմէ ֆէվգէլատէ մէՇՈՒՆ օլարագ նէ տիմէք իսթէտիկիմի անլամաղա գարար վերտիմ. օ տէյօր իտի քի,

—Էհ, էհ... հէյլէ տօղրուսընը սէօյլէ, պիլմէ՞յօր մը.սը։

—Էյլէնէյօ՞ր մը.սը, Ապահ աշը.նա, նէ տիմէք իսթէտիկինի անլայամայօրրմ քի...

—Սէնի հիչ պիր սեվէն եօ՞զ մը տէյօրրմ։

—Նէ՞ պիլէ.յիմ։

—Էյ, սէն հիչ քիմսէ.յի սեվմէ.յօ՞ր մը.սը։

Գատընը պու սիւվալի պէնի պիրտէն պիրէ ֆէնա հալտէ չաշը.ըրմտը, քէնտիմի զապթ իսթէմէյէրէ.ք գը.գարմը.շը.մ. օ զէման էլէրինի չը.ը.բպ պէօյիւ.ք պիր մէսէրրէթի ալեամէթ.լէրինի կէօսթէրէրէ.ք հայգը.ը.ը.ճա.սը.նա.

—Հա՛, իչթէ... սէօյլէ պագայրմ պանա՝նի՞չիւն գը.ը.գարտը.ը.նը. նի՞չիւն...

—սէտտի։

Եէմին իսէրիմ քի պէն գը.ը.գարտը.ը.ը.նը.մ պիրէ պիրմէյօր իտիմ. հալթա չու ատի գատընընն պու սաթի սիւվալինէ գարշը նի՞չիւն պու գատար չաշը.ը.մը.ը.ը.

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Մաքինա լօսթրօմօլարընտան հաճի Եավէրին՝ 316 սէնէսինէ մախսուս մաաշ տէֆթէրի գաղաէն զայի օլուպ եէտէր ախէրէ կէչմիշ օլմասը մէլհուզ պուլունտըղընտան, մէզքիւր տէֆթէր հէր քիմին իէտինտէ իսէ՝ 15 կիւնէ գատար խարէ մուհասէպէսինէ թէսլիմ խուլմէսի, վէ պիլախարէ զուհուրընտա միւթէպէր թութուլմայաճաղը իլան օլունուր։

7 չուպաթ 317

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 21 փէտր.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	094—57
Օսմ. էսհամը աչըլտը	25—87
» » գարանտը	25—81
» » » Բ	51—
» » » Գ	27—87
Օսմանլը Պանգասը	12—63
Մըսըր տույ. մուէթթահըտէ	107—62
Պուլկար իսթիգրազը	105—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—325

Բարիզ 21 փէտր.

Ֆրանս. էսհ. 3% ֆր.	101—12
» « 4½ %	102 80
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլտը	26—35
» » » գարանտը	26—35

Միւթէֆէրրիգ

Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	116—25
Օսմանլը Ռէժիսի էսհամը	323—
» Պանգասը	565—
Գրէտի Լիօնէ	1055—
Իթալիա էսհամը	100—05
Բաչօրիթէ Թիւրք	507—50
Օսմանիյէ	466—
Տուան Օթօման	508—
Սըանեօլ	76—77
Թրամվայ	138—
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—145

Վիէննա 21 փէտր.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	238—40
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի ֆր.	111—
Օսմանլը Ռէժի ագսիօնը	300—

Պէրլին 21 փէտր.

Ռումէլի շըմէնտըֆ. (մարգ)	114—
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—25
Ռուպլը	216—40

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. տիւն ագչմ. գար.	28—21
» » » էն եիւքսէք	28—24½
» » » էն աշաղը	28—21
Պու սապահ աչըլտը	28—21
Ռումէլի շըմէն. ագչմ. գրնտը.	113—62
» » էն եիւքսէք	114—25
» » էն աշաղը	113—62
» » աչըլտը	113—75
Ագչէ ֆարգը	—
Ռէքօռ ղրշ.	—
Հէվալէսիզ »	—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Ռէժի ու. խմը Օսմ. Լիր.	14—10
Սիրքէթի Ա.	—88
» Բ.	—49
Թրամվայ	5—90
Ժուրնանս	1—55
Օպլիկասիօն Թրամվայ	486—
Ասիւրանս	3—57
Գրէտի ժէնէրալ	—
Սօսիէթէ Օթօման Խ. Լ.	—
Լօրիօմ	54—50
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէ.	405—50
Թրամվայ	135—
Ռըխթըմ Թահվիլյաթը	466—
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիփթիէն	266—50
Անատօլու շըմ. ագսիօնը	10—25

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ.տան	ղչ. ֆր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—06
Մէթալիք	095—30
Ինկիլիզ լիրասը	110—01
Ֆրանսըզ ալթունը	87—22
Բօլ	90—
Ռուբիէ ալթունը	51—08
Ֆօրպօն գայմէսի	8—61

ԳԱՄՊԻՕ

	Ալըճը	սաթըճը
Լօնտրա չէք	110-12	111-02
	40	40
Բարիզ չէք	22-80	22-72
Մարգ	18-60	18-51
Վիէննա չէքի (գուրօն)	21-78	21-68

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆը մազպութէտէն Ազիզ Աղա վագֆընտան Պասրատա քեաին Բեաղիմ Աղա չարշըսընտաքի տէքեաքին 56500 ղչ., վէ Ասլանըլլահ Աղա վագֆընտան Գաթանա չարշըսընտաքի տէքեաքին վէ արտիյէնին՝ 16150, վէ Մագամը Ալի ճամիի շէրիֆիյլէ մէտրէսէի Ռահմանիյէ վէ հազրէթը Ջէպիյր բազարըլլահու անհի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի վագֆընտան Ալվա արազիսի՝ 9000, վէ Սէյֆ վէ Ազիզ Աղա վագֆընտան Սէյֆ արազիսի՝ 8850 ղչ. պէտէլլաթը սալըգալարըյլա 318 սէնէսինէ մահսուպէն միւզայէտէյէ գօնուլտուղը՝ Պասրա վիլայէթի էվգաֆ մուհասէպէճիլիկինտէն քէշիտէ օլունան 2 չուպաթ սէնէ 317 թարիխլի թէլէկրաֆնամէտէ պէյան վէ իշար գըլընմըշ օլմաղլա, զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն մահը ճարիի Ռումիին 18ինճի կիւնինէ տէկին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին աքչէսինի միւսթասհապէն Տէրսաատէթտէ էվգաֆը Հիւմայուն Խազինէսի ճէլիլէսինտէ Մուհասէպէի Ումումիյէ, վէ մահալլինճէ մէճլիս վէ էվգաֆ խարէլէրինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

7 չուպաթ 317 3—2

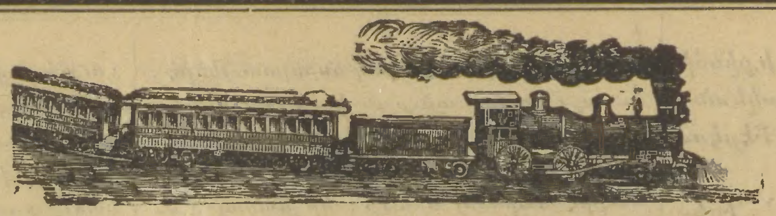

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

ԱԶԻՄԷԹ — Իշպու 1901 սէնէսի Հազ.-ին 19ընճ, … կիւնիւնտէն իթիպարէն ամէլիյաթա … գաթարլարըն վագթ ու հարէքէթլէրի. — ԱՎՏԷԹ

ԱԶԻՄԷԹ

Թրէն Նում.	2	34	4	6	8				36	10	12
ՍԹԱՍԻՕՆ		Էշեա վէ եօլճու	եօլճու	եօլճու	եօլճու				Էշեա վէ եօլճու	եօլճու	եօլճու
	Սպհ.	Սպհ.	Սպհ.	Սպհ.	Աղշ.				Աղշ.	Աղշ.	Աղշ.
ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ	1 20	1 35	3 33	5 30	08				8 15	10 30	11 30
Հայտար Բաշա մուտ.	1 45	2	3 58	5 55	7 33				8 40	10 55	11 55
» գալ.	1 55	2 25	4 03	6 05	7 43				8 55	11 05	12 05
Գըզըլ Թօբրագ	2 01	— —	4 14	6 11	7 50				9 05	11 11	12 11
Ֆէն. Եօլու	2 05	2 30	4 17	6 14	7 54				9 09	11 15	12 14
Կէօզ Թէբէ	2 09	— —	4 21	6 18	7 58				9 15	11 19	12 18
Էրէն Քէօյ մուտ.	2 13	2 47	4 26	6 23	8 04				9 21	11 24	12 22
Պօսթանճը	2 20	2 57	4 32	6 29	8 10				9 31	11 30	12 28
Մալթէբէ	2 28	3 05	4 40	6 37	8 19				9 44	11 38	12 36
Գարթալ	2 39	3 22	4 51	6 48	8 31				10 01	11 48	12 46
Փէնտիք մուտ.	2 46	3 32	4 58	6 55	8 39				10 11	11 55	12 53
» գալ.		3 37							10 21		
Թուզլա		3 59							10 46		
Կէպզէ		4 19							11 10		
Տիլ Իսկէլէսի		4 41							11 37		
Տավշանճըլ		4 51							11 47		
Հէրէքէ		5 08							12 06		
Եարըմճա		5 29							12 30		
Թիւթ. Չիֆթլիք		5 42							12 44		
Տէրինճէ		5 53							12 57		
ԻԶՄԻԹ մուտ.		6 07							1 13		
» գալ.		6 26									
Գէօյիւք Տէրպէնտ		i									
Սապանճա		7 25									
Համտիպէյ		7 47									
Կէյվէ		8 31									
Աք Հիսար		8 52									
Մէքէճէ		9 24									
Լէֆքէ		9 49									
Վէզիր-խան		10 24									
Պիլէճիք մուտ.		11 06									
» գալ.		11 20									
Գարաքէօյ		12 30									
Պօզէօյիւք		1 15									
Ին Էօնիւ		2 05									
Չուգուր Հիսար		2 36									
Էսկիշէհիր մուտ.		3 15									
		Աղշ.									

(Թրէն 2, ուղղահայեաց: Իշպու գաթար յունվար 19 թարիխինտէն իթիպարէն … [illegible])

ԱՎՏԷԹ

Թրէն Նում.	1	3	5	7	31	9	11	13		33
ՍԹԱՍԻՕՆ	եօլճու	եօլճու	եօլճու		Էշեա վէ եօլճու	եօլճու	եօլճու	եօլճու		Էշեա վէ եօլճու
										Սպհ.
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ գալ.										11 40
Չուգուր Հիսար										12 16
Ին Էօնիւ										12 48
Պօզէօյիւք										1 24
Գարաքէօյ										1 58
Պիլէճիք մուտ.										2 48
» գալ.										3 02
Վէզիր-խան										3 35
Լէֆքէ										4 08
Մէքէճէ										4 40
Աք-Հիսար										5 04
Կէյվէ										5 27
Համտիպէյ										6 18
Սապանճա										6 34
Գէօյիւք Տէրպէնտ										6 59
Իզմիթ մուտ.					Սպհ.					7 32
» գալ.					1 35					7 52
Տէրինճէ					1 55					8 07
Թիւթ. Չիֆթլիք					2 04					8 18
Եարըմճա					2 16					8 30
Հէրէքէ					2 43					8 55
Տավշանճըլ					2 54					9 05
Տիլ Իսկէլէսի					3 10					9 14
Կէպզէ					3 38					9 40
Թուզլա					4					10
Փէնտիք մուտ.	Սպհ.	Սպհ.	Սպհ.	Սպհ.	4 22	Աղշ.	Աղշ.	Աղշ.		10 20
» գալ.	1 25	1 54	2 28	3 14	4 37	6 38	8 20	9 52		10 30
Գարթալ	1 33	2 02	2 37	3 23	4 50	6 47	8 30	10 02		10 44
Մալթէբէ	1 43	2 12	2 47	3 33	5 05	6 57	8 41	10 14		11 04
Պօսթանճը	1 54	2 21	2 56	3 41	5 19	7 05	8 51	10 25		11 14
Էրէն Քէօյ	1 58	2 28	3 03	3 50	5 32	7 12	8 59	10 34		11 26
Կէօզ Թէբէ	2 02	2 32	3 07	3 54	5 56	7 16	9 03	10 38		— —
Ֆէներ Եօլու	2 07	2 37	3 11	3 5.	5 41	7 20	9 09	10 43		11 3
Գըզըլ Թօբրագ	2 10	2 40	3 14	4 01	5 45	7 23	9 13	10 47		— —
Հայտար Բաշա մուտ.	2 15	2 45	3 19	4 05	5 53	7 28	9 19	10 53		11 46
» գալ.	2 23	2 53	3 27	4 15	6 05	7 38	9 27	11		12 05
Քէօփրիւ վաբօր մուտ.	2 48	3 18	3 52	4 40	6 30	8 03	9 52	11 25		12 30
										Աղշ.

(Թրէն 1, ուղղահայեաց: Իշպու գաթար յուն. 19 թարիխինտէն իթիպարէն ալթըշար կիւնտէ պիր … — Թրէն 3: … գաթար 19 Հազ. … 18 յունվ. … — Թրէն 5: … գաթար 3 … 2 … վէ 19 … իշլէյէճէք։)

Միւլահազա —Գարաքէօյ քէօփրիւսինտէն խաթթ իւզէրինէ, վէ խաթթ իւզէրինտէն Գարաքէօյ քէօփրիւսինէ … իճրա գըլընաճագ (պակաժ) թաշըմա օլունըր էշեար գաթիէ՝ … նումէրօլարը մուհաֆազա գաթարլարտա գապուլ օլունըր.
Էվվէլա՝ Գարաքէօյ քէօփրիւսինէ իրսալ օլունաճագ պակաժլար՝ 3 Ն-րօ 5, 31, 11, 13 վէ 33,
Սանիեն՝ Գարաքէօյ քէօփրիւսինտէն խաթթ իւզէրինէ իրսալ գըլընաճագ պակաժլար՝ 34, ., 36, 10 վէ 12 նումէրօլը գաթարլարլա իճրա գըլընաճագը պէյան օլունըր.

Գըյմէթը մուխամմէնէսի 5500, պէտէլը միւզայէտէսի 14400, իշարէթը մախսուսէսի (, Ճաատէսի՝ Զատըրճըլար ճատտէսի։

Պէտէլի լիրայի Օսմանի 100 ղչ.տան նազարէն իյֆա օլունմագ իւզրէ Զարչուի Քէպիրին Զատըրճըլար ճատտէսինտէ քաին վէ չարչուի մէզքիւր թամիրաթ գօմիսիօնընա աիտ վէ գըյմէթը մուխամմէնէ վէ պէտէլը միւզայէտէսիյլէ իշարէթը մախսուսէսի պալատա մուհաըրէր պուլընան պիր պապ տիւքքեանըն պէտէլի հէնուզ հատտը լայըգընա վարմամըշ օլտուղընտան, իշպու 1317 սէնէսի քեանուն սանիսինին 28ինճի կիւնիւնտէն 318 սէնէսի մարտընըն 15ինճի կիւնինէ գատար լէէմտիտը միւտտէթիյլէ միւզայէտէսինէ տէվամ օլունմասը գօմիսիօնճա թէգարրիւր էյլէտիկինէ մէպնի, պու միւտտէթ զարֆընտա թալիպ օլանլարըն հէր ճինէթէ տաիր իյզահաթ ալմագ վէ քէյ սիւրմէք իւզրէ Զարչուի Քէպիրտէ Սօրկուճճը խանընտաքի էմլաք միւնասիլէրինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի, վէ գըյմէթը մուխամմէնէսինին եօզտէ եէտի միւսավի թէէմինաթ աքչէսինի տախի թէճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսի տաիրէսինտէքի Զարչուի Քէպիր թամիրաթ գօմիսիօնը սանտըղընա թէսլիմ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

29 քեան. սանի 317 12—8

Ճէննէթմէքեան Բէրթէվնիյալ վալիտէ Սուլթան հազրէթլէրի վագֆընտան քէօփրիւ պաշընտա քեաին 7 վէ 9 վէ 11 վէ 15 վէ 16 վէ 18 վէ 20 նումէրօլարլա մուրագգամ մաղազալարլա Ագսէրայտա վագը 1 վէ 3 վէ 5 նումէրօլը տիւքքեանլարըն, վէ Մահմուտիյէ մէքթէպի պագգալիյէսինին միւտտէթը մուգավէլէնամէլէրի իշպու չուպաթ նիհայէթինտէ մինգազի օլաճաղընտան, 318 սէնէսի մարտընտան իթիպարէն 1 վէ 2 վէ նիհայէթ 3 սէնէլիք օլմագ իւզրէ իսթիյճարա թալիպ օլանլարըն չուպաթըն 25ինէ գատար պէհէր բազար էրթէսի վէ չարշէնպա կիւնլէրի սաաթ 6յա գատար Էվգաֆը Հիւմայուն Խազինէսինտէ վագֆը միւշարէլէյհա օտասընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

4 չուպաթ 317 7—5

FARINE LACTÉE NESTLÉ

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻՉԻՆ ՄԻՒՔԷՄՄԷԼ ՂԸՏԱ

Պիլճիւմլէ մէմալիք հէքիմլէրի թարաֆընտան թավսիյէ օլունմըշ տըր. տէրտանէսիյլէ էն ալէա Զուիցցէրիա սիւտի վար տըր։

Պիլճիւմլէ էճզախանէլէրտէ վէ պաղըճա էճզա տէբօլարընտա պուլունըր։

ՖԱՌԻՆ ԼԱԳԹԷ ՆԷՍԹԼԷ

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻՉԻՆ

ԷՆ ԱԼԷԱ ՂԸՏԱ ՏԸՐ

Մէմալիքը Շաամէ իչին վէքիլը ումումի՝ Միւսիւ Է. Հէննի։ 24—11

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ—ԳՕՆԻԱ ԽԱԹԹԸ

224 նօլը էշեա վէ եօլճու գաթարը		սաաթ տգ.		223 նօլը էշեա վէ եօլճու գաթարը		սաաթ տգ.	
Էսկի-Շէհիր	հարէքէթ	12	աղշ.	Գօնիա	հարէքէթ	12	աղշ.
Քէօքճէ-Գըրըգ	»	12 42		Բունար-Պաշը	»	12 42	
Սապունճի-Բունար	»	1 39		Մէյտան	»	1 47	
Ալայունտ	»	2 33		Սէրայ-Ինի	»	2 27	
Չէօքիւրլէր	»	3 15		Գատըն-Խանը	»	3 09	
Տէօյլէր	»	4 10		Իլկըն	»	4 03	
Իհսանիյէ	»	4 39		Զավաճըր քէօյ	»	4 35	
Համամ	»	5 03		Ազարի քէօյ	»	5 13	
Ղազլըկէօլ-Համամը	»	5 14		Ագ-Շէհիր	»	5 53	
Աֆիօն-Գարահիսար	»	6 01		Դօղան	»	6 15	
Գէօյիւք-Զօլաքլար	»	6 41		Իսհագլը	»	6 40	
Չայ	»	7 36		Չայ	»	7 33	
Իսհագլը	»	8 21		Գէօյիւք-Զօլաքլար	»	8 20	
Դօղան	»	8 45		Աֆիօն-Գարահիսար	»	9 13	
Ագ-Շէհիր	»	9 16		Ղազլըկէօլ-Համամը	»	9 44	
Ազարի քէօյ	»	9 48		Համամ	»	9 53	
Զավաճըր քէօյ	»	10 30		Իհսանիյէ	»	10 20	
Իլկըն	»	11 08		Տէօյլէր	»	11 05	
Գատըն-Խանը	»	11 55		Չէօքիւրլէր	»	11 51	
Սէրայ-Ինի	»	12 50		Ալայունտ	»	12 42	
Մէյտան	»	1 22		Սապունճի-Բունար	»	1 38	
Բունար-Պաշը	»	2 22		Քէօքճէ-Գըրըգ	»	2 20	
Գօնիա	մուտ.	3	աղշ.	Էսկի-Շէհիր	մուտ.	3	աղ.

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ—ԷՆԳԻՒՐԻ ԽԱԹԹԸ

ՀԱՐԷՔԷԹ — Էշեա վէ եօլճու թրէնը Նօ. 122		սաաթ տգ.		ԱՎՏԷԹ — Էշեա վէ եօլճու թրէնը Նօ. 121		սաաթ տգ.	
Էսկիշէհիր	հար.	1	Սպհ	Էնգիւրի	հար.	2	Սպհ
Ալա Բունար		1 44		Սընճան քէօյ		2 47	
Ալի քէօյ		2 24		Մալը քէօյ		3 49	
Պէյլիք Ահըր		3 04		Պօլաթլը		5 16	
Սարը քէօյ		4 09		Պէյլիք Քէօփրիւ		6	
Պիշէր		4 58		Սագալէր		6 27	
Սագալէր		5 35		Պիշէր		7 04	
Պէյլիք Քէօփրիւ		6 09		Սարը քէօյ		8 01	
Պօլաթլը		7 03		Պէյլիք Ահըր		8 58	
Մալը քէօյ		8 21		Ալի քէօյ		9 46	
Սընճան քէօյ		9 15		Ալա Բունար		10 18	
Էնգիւրի	մուտ.	10	Աղշ.	Էսկիշէհիր	մուտ.	11	Աղշ.

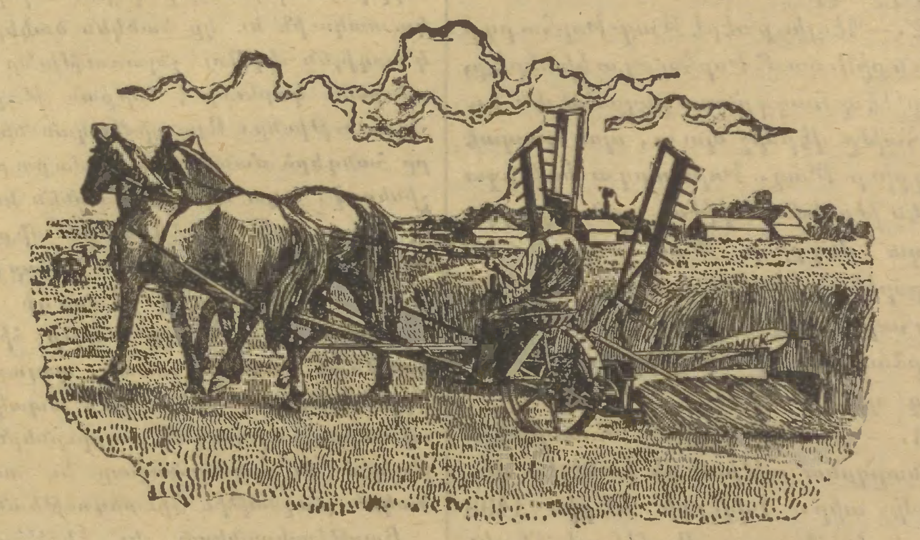

ՐԱՀԱԹ ԵԱՇԱՄԱԳ ՎԷ ԱԶ ՎԱԳԹՏԱ ԶԷՆԿԻՆ ՕԼՄԱԳ

ԳՕԼՈՒՆԸ ՎԷ ՎԻՒՃՈՒՏԸՆԸ ԵՕՐԱՃԱՂԸՆԱ ԱԳԻԼԸՆԸ ՎԷ ԶԻՀՆԻՆԻ ԻՇԼԷԹ

Թէք պիր ատամ պիր օրագ մաքինասը իլէ 30-40 քիլէնին աչըը զէմանտա կէօրէճէյի իշի պիթիրիրսէ, էլպէթթէ զէնկին օլուր։

Չիֆթճիլէրիմիզ վէ էրպապը զըրաաթ՝ պու հազգըտա էհէմմիյէթ վէրէրէք, պիր տէֆա Գալաթատա Արապ Ճամիի ճիվարընտա Թրամվայ ճատտէսինտէ 146 նումէրօլը Ինկիլիզ Միւսիւ Ճօրճ Զէգնէլլ էվլատլարը մաղազասընա թէշրիֆ իթսինլէր։ Զէգնէլլ էվլատլարը՝ չօգ սէնէլէրտէն պէրու պու իշ իլէ մէշղուլ օլտուգլարընտան, Թէճրիւպէլէրի սայէսինտէ Ամէրիգատա Չիգակօ ֆապրիգալարընըն մաքինալարընը էլտէ խուլլանմըշլար քի, տայանըգլը, գուլլանըշլը, սատէ, վէ չէլիքտէն եապըլմըշ օլտուգլարընտան, տիւնեանըն հէր թարաֆընտա քէսպը շէօհրէթ իթմիշլէր տիր։

Մէմալիքը Շահանէնին հէր թարաֆընտա էն զիյատէ իշէ եարայըշը օլան պու մաղազանըն զըրաաթ ալէթ ու էտէվաթը քէսրէթլէ սաթըլմագտա օլտուղընտան, Զէգնէլլ էվլատլարը՝ Թէճրիւպէքեար մաքինիսթլէրի պուլընան Զագճեան Ցովհաննէս էֆ.-յի տայիմա վիլայէթլէրտէ կէզտիրիրէք, գուրմայը վէ գուլլանմայը մէճճանէն էօյրէթմէքտէ տիրլէր։

Թալիպլէրի՝ ուֆագ պիր թէճրիւպէ իչիւն մաղազամըզա խախսօ վիլայէթլէրտէքի վէքիլլէրիմիզէ միւրաճաաթ իթտիքլէրինտէ, գամաաթ հասըլ խուէճէքլէրինէ էմինիզ։

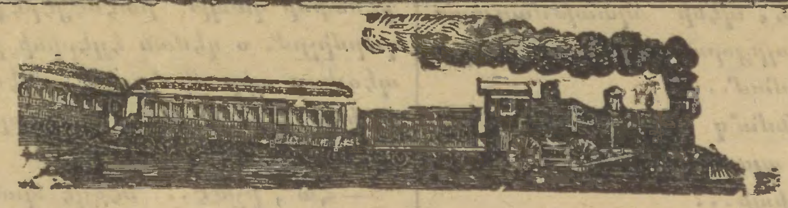

ՇԱՐԳ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԽԱԹԹԸ — ԳԻՒՉԻՒԳ ՉԷՔՄԷՃԷ

1901 տըշրի. Ն.,ի. 1ատէն իթիպարէն եէնի իլանա տէկին եօլ թարիֆասը.

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ԳԻՒՉԻՒԳ—ՉԷՔՄԷՃԷՅԷ

ՆՈՒՄԷՐՕ	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48
ՍԹԱՍԻՕՆ	Սագահատ եալընըզ գաթար							Վ.ԱԳՕՆԸ ՀԱՐԷՔԷԹ									Խալքընըն ագլամա գաթար					
Իսթանպօլ	6 58	7 18	7 50	8 18	8 53	9 20	9 47	10 16	11 18	12 07	1 04	1 32	2 13	3 09	3 44	4 15	4 42	5 02	5 29	5 56	6 24	6 5
Գում-Գաբու	7 09	7 35	8 02	8 34	9 01	9 30	9 57	10 34	11 28	12 18	1 14	1 42	2 23	3 19	3 54	4 25	4 52	5 12	5 39	6 06	6 34	7 05
Եէնի-Գաբու	7 13		8 07	8 39	9 07	9 34	10 01	10 38	11 32	12 22	1 18	1 46	2 27	3 24	3 58	4 29		5 13	5 43	6 10	6 38	7 09
Սամաթիա	7 18		8 12	8 45	9 12	9 39	10 06	10 43	11 37	12 27	1 23	1 52	2 32	3 29	4 03	4 34		5 21	5 48	6 15	6 44	7 14
Եէտի-Գուլէ	7 23	7 52	8 19	8 50	9 17	9 44	10 09	10 48	11 42	12 32	1 28	1 56	2 37	3 34	4 08	4 39		5 26	5 53	6 20	6 49	7 70
Բագըրքէօյ	7 38	8 07	8 32	9 02	9 30	9 59		10 53	11 54	12 42	1 43		2 50	3 47	4 23	4 52	5 10	5 36	6 06	6 32	7 01	7 32
Այ-Սթէֆանօս	7 48	8 22		9 12		10 12			12 06		1 55		3		4 33		5 20		6 16	6 44	7 11	7 42
Գիւչիւգ-Չէքմէճէ		8 32				10 20			12 14		2 03									6 52		

ԳԻՒՉԻՒԳ—ՉԷՔՄԷՃԷՅԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼԱ

ՆՈՒՄԷՐՕ	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	51	61
ՍԹԱՍԻՕՆ	Սագահատ եալընըզ գաթար							Վ.ԱԳՕՆԸ ՀԱՐԷՔԷԹ									Խալքընըն ագլամա գաթար						
Գիւչիւգ-Չէքմէճէ			7 13							10 38			12 48		2 29								6 58
Այ-Սթէֆանօս	6 07	6 55	7 24	7 56		8 21		9 45		10 49			12 59		2 40		3 39		4 56		5 51	6 22	7 12
Բագըրքէօյ	6 19	7 07	7 34	8 08		8 33	9 03	9 57	10 31	11 01		11 52	1 11	2 20	2 52		3 51	4 22	5 09	5 39	6 03	6 34	7 34
Եէտի-Գուլէ	6 34	7 22	7 51		8 21	8 48	9 15	10 09	10 46	11 13	11 40	12 07	1 26	2 35	3 04	3 38	4 06	4 37	5 24	5 51	6 18	6 47	7 52
Սամաթիա	6 37	7 26	7 54		8 25	8 51	9 18	10 13	10 49	11 16	11 44	12 10	1 30	2 39	3 07	3 42	4 10	4 40	5 27	5 54	6 21	6 51	
Եէնի-Գաբու	6 42	7 34	7 59		8 30	8 56	9 23	10 19	10 54	11 21	11 49	12 15	1 35	2 44	3 12	3 47	4 16	4 45	5 32	5 59	6 26	6 57	
Գում-Գաբու	6 47	7 36	8 04	8 6	8 35	9 01	9 08	10 24	10 59	11 26	11 54	12 20	1 40	2 42	3 17	3 52	4 23	4 50	5 37	6 04	6 32	7 03	8 09
Իսթանպօլ	6 55	7 44	8 12	8 14	8 41	9 09	9 16	10 32	11 07	11 34	12 02	12 28	1 48	2 57	3 26	4	4 31	4 58	5 45	6 12	6 40	7 11	8 18

Իխթար.—Եէնի իլավէ ատիլէն 8, 10, 14, 34, 36, 11, 13, 25, 41 վէ 45 նումէրօլը գաթարլար՝ …
Բէշ օ գաթար հէֆթալէք օլմայանլարտըր՝ պիւթիւն խաթթտա հէր գաթարտա գապուլ օլունաճագլարտըր. լագին հէֆթալէք օլան պիլէթլէր՝ եալընըզ 61 վէ 62 նումէրօլը գաթարլարտա գապուլ օլունաճագլարտըր։
Շարգի Եվրոփանըն վագթը՝ Տէրսաատէթ սաաթը իւզէրինէ սաքիզ տագիգա իլէրի տիր։

ՄՈՒՏԻՐԻՅԷԹ